

Bydelsplan for Vanløse

2017-2020

VANLØSE LOKALUDVALG

Foto: Per Stengade

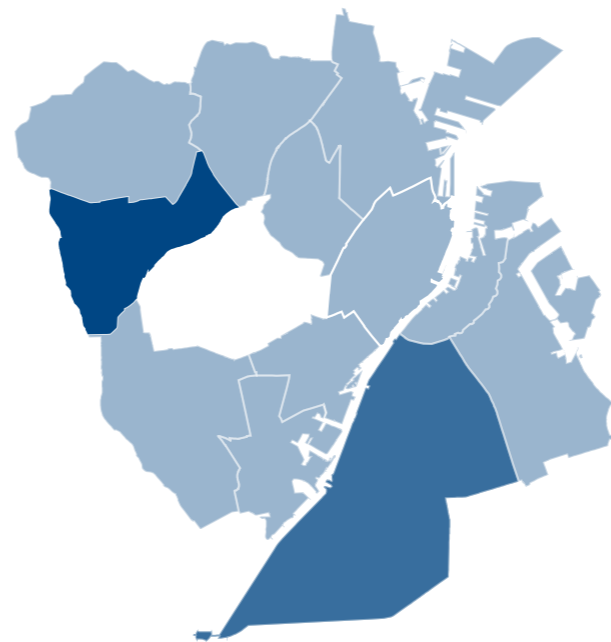

Foto: Jan Mørch

Foto: Jan Mørch

BYDELSPLAN FOR VANLØSE

Redaktion:

Vanløse Lokaludvalg

Layout, kort og illustrationer:

Københavns Kommune

Økonomiforvaltningen

KKdesign

Fotos:

Se de enkelte fotos

Forord af lokaludvalgets formand

Vanløse er en af Københavns ydre bydele, der stadig har lidt af en lokal landsbyidentitet over sig. Vanløse har sit eget postnummer, men omkring 20 % af bydelens borgere bor i hhv. 2700 Brønshøj og 2400 København NV, og en del af dem anser ikke sig selv som vanløseborgere. Lokaludvalget har i hele sin virkeperiode bestræbt sig på at styrke en samlet bydelsidentitet via bydelsaktiviteter som byfester, musikfestivaler, gæstebud, borgermøder og meget mere. Der ligger derfor et fremtidigt arbejde med at få områderne med et andet postnummer inkluderet i bydelens identitet.

Vanløse bydel står over for en stor udvikling af bymidten. Der bliver bygget et nyt center, der giver muligheder for ændringer på Kulturstationen på Frode Jakobsens Plads og Vanløse Torv, således at der udvides med endnu en scene, samt nemmere tilgængelighed til og synlighed af Kulturstationen. Det er ligeledes lokaludvalgets håb, at de udfordringer, der er omkring cykelparkering på Frode Jakobsens Plads, bliver løst med det nye center og det kommende byggeri på Indertofte II, så Frode Jakobsens Plads bliver en opholdsplads frem for en kaotisk cykelparkering. Ligeledes skal Vanløse Torv være fri for cykler.

Vanløse har en del parkeringsudfordringer. Dette kan bl.a. skyldes, at antallet af biler i bydelen de seneste 10 år er steget med mere end 10 % og bydelens gode trafikforbindelser med Metro og S-tog. På grund af udfordringerne har lokaludvalget bakket op om grundejernes ønske om en tidsbegrænset parkeringszone. Lokaludvalget er bevidst om, at zonen har medført nogle udfordringer for blandt andet de omkringliggende veje uden for zonen samt for nogle erhvervsdrivende i zonen. Når zonen er blevet evalueret, vil lokaludvalget arbejde for at finde løsninger for dem, der er blevet ramt uhensigtsmæssigt af zonen. Lokaludvalget vægter ligeledes, at der findes bedre løsninger for aflevering af skolebørn, bedre overgange på Jyllingevej etc.

Vanløse er en bydel med mange grønne områder, der kan afhjælpe København og omegn med store vandmængder ved skybrud. Ligeledes er områderne med til at sikre gode aktivitetsmuligheder for borgere i bydelen og i de omkringliggende områder. Lokaludvalget følger de kommende planer tæt for at sikre, at områderne forbliver grønne oaser med et rigt dyre- og planteliv og mange aktivitetsmuligheder.

For Vanløse Lokaludvalg er det vigtigt, at der passes på de mere sårbare borgere i bydelen. Derfor har lokaludvalget i samarbejde med forskellige lokale aktører fokus på, at der skabes bedre vilkår for disse borgere blandt andet gennem en indsats mod ensomhed.

Bydelsplanen, du har i hånden, er denne valgperiodes forslag til den kommende samlings vigtigste fokusområder. Lokaludvalget har taget nye spadestik til mere og bedre inddragelse af borgerne via etablering af et borgerpanel, ligesom vi har inddraget bydelens unge med nye metoder. Derfor har lokaludvalget altid vægтет borgerinddragelse og borgerhensyn som det vigtigste i sit grundlag.

Bent Christensen
Formand for Vanløse Lokaludvalg

LOKALUDVALGETS VISION FOR BYDELENS UDVIKLING

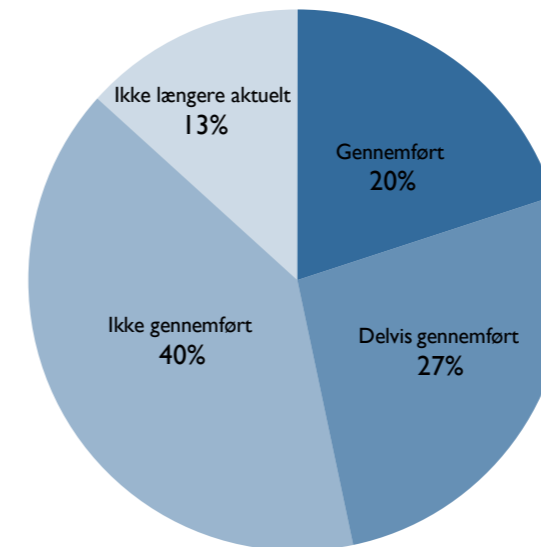
Vanløse skal være en attraktiv bydel at bo og leve i. Der skal være en stærk bydelsidentitet, der inkluderer alle Vanløses borgere, unge, gamle, ressourcestærke og – svage, om man bor i bydelens nordlige, sydlige, østlige eller vestlige del. Alle borgere skal have mulighed for at komme til orde og få indflydelse på udviklingen af bydelen. Der skal arbejdes for nye byrum, der samler og giver muligheder for aktivitet og samvær. Der skal passes på de grønne åndehuller og skabes gode trafikløsninger, der skaber trygge rammer for

både de små og de stores færden i bydelen. Vanløses kultur- og foreningsliv skal have gode betingelser, da kultur og samvær er med til at binde bydelen sammen og skabe bedre livskvalitet.

Projekt	Status	Kommentarer til projekterne fra Bydelsplan 2013
Lys i bymidten	Delvist gennemført	Projektet kan delvist indgå i belyningsudskiftningen i København (Bemærkning 2017: Belysningsplanens første to faser er gennemført).
Ændring i cykelparkeringsadfærd	Delvist gennemført	Der er afsat midler til cykelparkering (Bemærkning 2017: Der er lavet afmærkninger. Færdiggørelsen af de nye byggerier forventes at afhjælpe cykelkaosset).
Flytning af institutionen Valborg	Ikke længere aktuelt	Der er som udgangspunkt ikke økonomi eller faglig begrundelse til at flytte institutionen. Indertofte II er stadig ikke blevet bebygget.
Øget kapacitet på Engens baner (boldbaner)	Ikke gennemført	(Bemærkning 2017: Der er ved at blive lavet en udviklingsplan for Damhusengen, Damhussøen og Krogebjergparken. Udviklingsplanen har afventet helhedsplanen for Harrestrup Å. Lokaludvalget har stillet forslag om, at projektet indgår i overførsels-sagen 2016-17)
Kunstgræs på stadion	Ikke gennemført	(Bemærkning 2017: Lokaludvalget har stillet forslag om, at projektet indgår i overførsels-sagen 2016-17)
Opsøgende team for ensomme ældre	Gennemført	Med Københavns Kommunes reformprogram Aktiv og Tryk hele livet har man reformeret hjemplejen og givet de ældre københavnere bedre muligheder for et trygt og aktivt ældre liv.
Grøndalsparken - aktivitet og samvær	Delvist gennemført	Der er afsat penge til etablering af cykelforbindelsen, som afventer projektet med Grøndalsåen og skybrudsplanen.
Støj- og luftforurening	Ikke gennemført	Der skal indgås støjpartnerskaber med interessenter i forhold til støjgener.
Bellahøjmarken	Ikke gennemført	(Bemærkning 2017: Der skal laves en ny campingplads på Amager, hvilket medfører, at camping på Bellahøj nedlægges, og marken kan derfor bruges til noget andet. Træerne er blevet udtyndet. Det er besluttet, at der skal etableres skæve boliger på græsarealet nedenfor marken, hvorfor projektet ikke længere kan gennemføres i den oprindelige form).
Harrestrup Å	Gennemført	Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å er vedtaget, og udviklingen af projektet er budgetteret.
Grøndalsåen	Ikke gennemført	Projektet er redefineret til et modningsprojekt under kapacitetsprojektet Harrestrup Å.
LAR - indsatsområder	Ikke gennemført	(Bemærkning 2017: Lokaludvalget følger Københavns Kommunes arbejde med skybrudsplanlægningen nøje)
Etablering af ungehus	Delvist gennemført	Klubfællesskabet imødekommer flere af ønskerne i projektet.

Forbedring af Albertslundruten	Gennemført	(Bemærkning 2017: Ruten er forbedret, og der arbejdes på endnu flere forbedringer på Damhusdæmningen)
Nyt liv i den gamle kedelbygning - kreativt samlingspunkt i Grøndal	Ikke længere aktuelt	(Bemærkning 2017: Bygningen er ved at blive solgt)

GENNEMFØRSELSGRAD AF PROJEKTER FRA BYDELSPLAN 2013

Forord fra Københavns Kommunes Overborgmester

Flere og flere vil bo i byen, og rigtig mange vil være med til at gøre København til den bedste by at bo i. Derfor er det en stor fornøjelse at se de færdige bydelsplaner 2017-2020. Lokaludvalgene har lagt et stort arbejde i hele processen. Jeg vil gerne takke for den store indsats og for de mange borgerinddragende aktiviteter, som udvalgene har stablet på benene, og endeligt for de meget fine resultater.

Bydelsplanerne er et udtryk for de 12 bydeles særlige identitet og københavnernes store engagement i deres by. Lokaludvalgene og byens borgere har vist stor kreativitet og idérighed i drøftelserne af bydelenes fremtid. Bydelsplanerne er et rigtig godt eksempel på, at nærdemokrati og borgerinddragelse er bærende i arbejdet for at gøre København til en endnu skønnere by for alle københavnere.

Vanløse er en dejlig balanceret bydel, der har meget at byde på for borgerne. Det er bemærkelsesværdigt, hvordan lokaludvalget arbejder med at styrke sociale fællesskaber blandt børn, unge og ældre. Hverken unge eller ældre bør opleve vedvarende ensomhed. Derfor er det glædeligt at se lokale visioner og initiativer, der kan skabe social sammenhængskraft. Det er også spændende, hvordan lokaludvalget på kreativ vis har inddraget unge i udarbejdelsen af denne bydelsplan, og dermed sat fokus på,

hvordan de unge oplever deres bydel, og hvilke ønsker de har til den fremtidige byudvikling.

Med bydelsplanerne får Københavns Kommune sammen med lokaludvalgene også mulighed for at nå nogle centrale målsætninger; eksempelvis ved at indarbejde tiltag i planerne, som skal øge trygheden og sikre, at København er en mangfoldig by med plads til alle. Samtidig får Borgerrepræsentationen og forvaltningerne i Københavns Kommune uvurderlig indsigt i lokalområdernes unikke kendetegn, udfordringer og potentialer. Lokaludvalgene er en betydningsfuld kilde til at finde løsninger på lokale udfordringer; og københavnernes ønsker og drømme for deres bydele er med til at vise retningen for kommunens arbejde, og på den måde kan vi i fællesskab sikre, at København fortsat er en af verdens bedste byer at bo og leve i.

Mange tak for indsatsen og de flotte resultater; vi glæder os til at bruge dem i vores arbejde for et bedre København.

Frank Jensen
Overborgmester

Indhold

12	Bydelens egenart, udfordringer og potentialer
14	Lokaludvalgets indsatsområder og arbejdsprogram
16	Trafikale udfordringer
24	Byrum
32	Grønne områder
42	Planer for og indsats i forbindelse med skybrud
44	Indsats mod ensomhed
48	Bydelsidentitet og postnummer
50	Unge som aktive medskabere af bydelen
54	Projekter fra forrige bydelsplan og tidligere borgerinddragelsesprojekter
56	Strategiske retningslinjer for brug af puljemidler
58	Tilkendegivelser fra forvaltningerne i Københavns Kommune

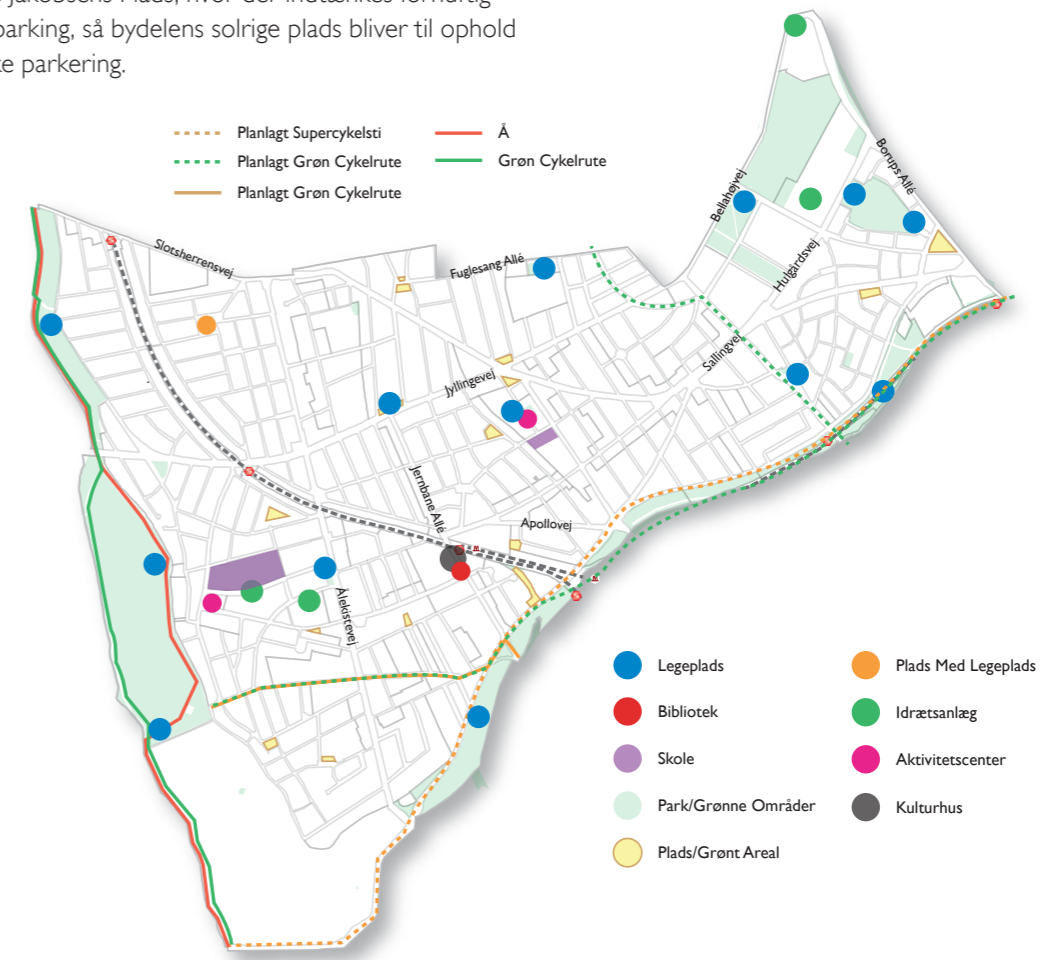
Bydelens egenart, udfordringer og potentialer

Vanløse er en af Københavns Kommunes ydre bydele, hvilket er med til at skabe en følelse af at være en lille by i den store by. Vanløse har sin egen bydelsidentitet og egen bymidte. En bymidte der har været udfordret af at have været en byggeplads de sidste 10 år. Vanløse er særdeles godt forbundet med offentlig transport i og med, at der er to metrostationer, fem s-togstationer og 9 buslinjer. Dertil er der flere store indfaldsveje, hvilket giver gode forbindelser, men også tung og tæt trafik tæt på skoler og boligområder, hvilket giver både støj- og luftforureningsgener og skaber flere utrygge områder for særligt de bløde trafikanter. Det er muligt at dyrke mange idrætsformer i Vanløse, idet der både er faciliteter i Vanløse Idrætspark, i Vanløsehallerne, på Damhusengen, i Kulturstationen, skolehaller, i Grøndal Multicenter, Bellahøjbadet mv. På trods af dette er der efterspørgsel på flere faciliteter, og nogle af idrætsforeningernes ventelister er lukkede for nye tilmeldinger.

Vanløses bymidte rummer, udover et mangfoldigt handelsliv, også et rigt kulturliv, hvor håbet er, at kulturen får endnu bedre vilkår med flere kvadratmeter, større

synlighed og nemmere adgang. Bygningen af det nye center, Kronen, muliggør en ombygning af Kulturstationen på Frode Jakobsens Plads, hvor indgangen til Kulturstationen på nuværende tidspunkt er gemt i hjørnet bag et kaos af cykler, der hindrer fremkommeligheden, og hvor flaskeautomaten er mere synlig end indgangen. Håbet er, at et kommende byggeri på Indertofte vil være med til at skabe et samlende byrum med Frode Jakobsens Plads, hvor der indtænkes fornuftig cykelparking, så bydelens solrige plads bliver til ophold og ikke parkering.

Vanløse bydel er beriget med tre postnumre, både 2720 Vanløse, men også dele af 2400 København NV og 2700 Brønshøj. Det betyder, at omkring 20 % af Vanløses borgere bor i et andet postnummer end 2720 Vanløse med den konsekvens, at mange af dem derfor ikke er opmærksomme på, at de hører til Vanløse og ikke orienterer sig mod Vanløse.

Lokaludvalgets indsatsområder og arbejdsprogram

Trafikale udfordringer

Vanløse bydel har en række trafikale udfordringer. Vanløse har som en bydel i København en række større indfalds- og udfaldsveje samt en væsentlig del af Ringvejen 02. Det er især krydsene på disse veje, der giver problemer, og det skal bemærkes, at der på Ringvejen er to fembenede kryds.

Det ene kryds er ved vejene C. F. Richs Vej, Grøndals Parkvej, Apollovej, Randbølvej og Rebildvej, hvor lukningen af tilkørslen fra Randbølvej, som blev foretaget i relation til den øgede busstrafik til Flintholm Station blandt andet bevirker, at en del af trafikken fra Randbølvej er blevet flyttet til Bangsbovej og Ådalsvej, der er private parallelveje til Randbølvej, og som har udkørsel til henholdsvis Rebildvej og Apollovej. Udkørselen til Rebildvej er særlig problematisk, da de mange køretøjer, der i krydset skal til venstre mod C. F. Richs Vej, spærrer fremkommeligheden især om morgenen. I selve krydset kan der opstå problematiske situationer, når bilister, cyklister og fodgængere skal gennem krydset.

Det andet fembenede kryds i bydelen er ved hjørnet af Damhussøen med vejene Ålekistevej, Peter Bangs Vej, Ålholmvej og Grøndals Parkvej. I 2016 er der fore-

taget en analyse af trafikken i krydset, der har resulteret i, at der er indført forbud mod visse højresving og venstresving, samtidig med, at lyskurvsintervallerne er blevet reguleret. Dette har tilsammen givet en roligere og mere overskuelig trafikafvikling i krydset med færre farlige situationer.

Fra lokaludvalgets side følges løbende op på trafikproblemerne i relation til krydsene, og på om der kan foretages yderligere effektiviseringer til afvikling af trafikken, herunder om afviklingen kan foretages på en mere glidende og sikker måde.

Vanløse Lokaludvalg har gennem årene modtaget en række henvendelser omkring udfordringer med at krydse Jyllingevej via gangbroen ved stationen, der betragtes som meget utryk, og som udelukker fodgængere med barnevogn, rollator, cykel m.fl. Det betyder, at man skal gå rigtig langt for at komme over vejen, hvilket er svært, hvis man er dårligt gående, barn m.m. Lokaludvalget har ligeledes modtaget henvendelse om, at der med fordel kan etableres lysregulering i fodgængerovergangen ved Krogebjergparken, da bilerne ikke sænker farten til fare for børn, ældre og mange flere. Lokaludvalget vil i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen se på, hvilke muligheder der er for at skabe bedre og sikre overgange for de bløde trafikanter på Jyllingevej. Jyllingevej er en indfaldsvej, men alligevel bør det være muligt at sikre bedre forhold for de bløde trafikanter. Dette spiller sammen med kommuneplanen om en mere grøn mobilitet, der bidrager til, at København bliver en CO₂-neutral by, hvor visionerne blandt andet er, at komfort, fremkommelighed og tryghed for fodgængere forbedres, så flere går mere.

Foto: Jan Mørch

Lokaludvalget har ligeledes modtaget en henvendelse vedr. Jydeholmen, der er udfordret af så mange forskellige typer af trafikanter på samme vej: Biler, cykler og busser. Det kan som blød trafikant føles meget utrygt at cykle der. Den 31. januar 2017 er der kommet endnu to busruter, der skal køre ad Jydeholmen. Lokaludvalget vil løbende drøfte udviklingen med Teknik- og Miljøforvaltningen, da der er en generel oplevelse af, at det er utrygt at cykle på Jydeholmen.

SIKRE SKOLEVEJE

Flere vanløseborgere har givet udtryk for, at der er stor utryghed ved de situationer, der opstår, når travle forældre sætter deres børn af ved de improviserede kiss-and-ride-områder ved henholdsvis Kirkebjerg Skole og Damhusengens Skole (tidl. Hyltebjerg skole og Vanløse skole). Kiss-and-Ride pladsen på Ålekistevej er især farlig, fordi børnene skal krydse cykelstien. Der er samme udfordringer ved Katrinedals skole.

Området omkring Skjulhøj Allé og Skalbakken, også kaldet den kreative zone, har udover folkeskolen Kirkebjerg Skole også to privatskoler, og der er flere store institutioner. Området ligger mellem to store indfaldsveje, Jyllingevej og Slotsherrensvej, og har en del erhverv. Alt sammen forhold, der skaber en høj trafikfrekvens af biler sammenlignet med andre kvarterer i Vanløse. Ikke mindst er det en meget blandet trafik med skolebørn og forældre, erhvervsvirksomheder og deres medarbejdere og beboere. Alle veje i dette område er private fællesveje. Udfordringerne i området er blevet identificeret til i særlig grad at være i forbindelse med trafikken til og fra skoler og institutioner. Det er forsøgt med indkørsel forbudt i morgen- og eftermiddagsstunden på Kirkebjerg Allé, hvor trafikken til og fra skolen er mest massiv, men der er

stadig kaotiske tilstande. Derfor kigges der på, hvilken forventet indflydelse det vil kunne have, hvis der opsættes fartreducerende skilte, skoleskilte o.l. Ligeledes kan det have en effekt at ensrette Kirkebjerg Allé hele døgnet og/eller nogle af de omkringliggende veje. Det ville formentlig have en effekt, hvis forældre benyttede de tre kiss-and-ride pladser på Slotsherrensvej, så deres børn kan gå til Vanløsehøj, og forældrene ikke behøver at køre bilen ned af Skjulhøj Allé.

Lokaludvalget vil derfor gå i dialog med skoler og skolernes forældreforeninger og bestyrelser med henblik på at få sat fokus på udfordringerne og på, hvad der skal til for at øge andelen af cyklende/gående børn og forældre til skolen, ligesom lokaludvalget har gjort Teknik- og Miljøforvaltningen opmærksom på problematikkerne, og har i den forbindelse fået sat fokus på ulovlig parkering, der medførte trafikale udfordringer ved Damhusengens Skole. Lokaludvalget vil, ved ombygningen af Damhusengens skole lægge vægt på, at der indtænkes hente og bringe løsninger der er mere hensigtsmæssige. Lokaludvalget vil ligeledes holde øje med trafikken på Kirkebjerg Allé samt vurdere, hvorvidt forbuddet mod indkørsel mellem 7.30 og 8.30 om morgenen har en stor nok effekt, eller om der skal arbejdes for andre trafikale ændringer.

Lokaludvalget afholdt i december 2016 et borgermøde i den kreative zone, hvor det blev tydeligt, at det særligt var trafikale udfordringer, der lå borgerne på sinde. Omkring 40 borgere dukkede op, og Beskæftigelses- og Integrationsborgmester Anna Mee Allerslev (B) og Jakob Hougaard (A) medlem af Teknik- og Miljøudvalget deltog i mødet og drøftede de kommunale visioner med en kreativ zone. Se afsnit "Den kreative zone"

Foto: Jan Mørch

PARKERINGSZONE

Den 23. november 2015 trådte en ny parkeringszone i kraft med 3-timers restriktion omkring Vanløse Station. Af hensyn til butikslivet er der 2-timers parkering på Jernbane Allé. Den eksisterende 2-timers tidsbegrænsning på Jernbane Allé bliver bibeholdt på trods af, at resten af området er 3-timers zone. Begrænsningen er til for at sikre nødvendig udskiftning på pladserne til gavn for butiks- og cafélivet på gaden. Beboere med beboerlicens skal være opmærksomme på, at eksisterende skiltede restriktioner skal overholdes, og at beboerlicensen derfor ikke gælder alle steder på Jernbane Allé.

FAKTA OM ZONEN

Maks. 3-timers parkering i tidsrummet 8-19 på hverdage.
Beboere i zonen kan få gratis beboerlicens.
Der er ikke mulighed for køb af ekstra P-tid.
Der udstedes ikke gæstelicenser eller gæstebilletter.
Erhverv med adresse i zonen kan få licens.
Mulighed for licens til firmabiler, der bruges til privatkørsel. Det kræver, at arbejdsgiveren skriftligt erklærer, at du er enebruger af køretøjet. Læs mere her <http://www.kk.dk/parkering>.

Vanløse Lokaludvalg har bakket grundejerne op i, at der blev etableret en parkeringszone, samt at der skulle gælde andre forhold for Jernbane Allé, da rigtig mange udefrakommende pendlere har parkeret på villavejene omkring stationen, og så taget toget/metroen videre. Særligt folk, der har skullet til lufthavnen, har benyttet denne metode, og derfor stod der parkerede biler i en uge eller mere, som optog plads for beboerne.

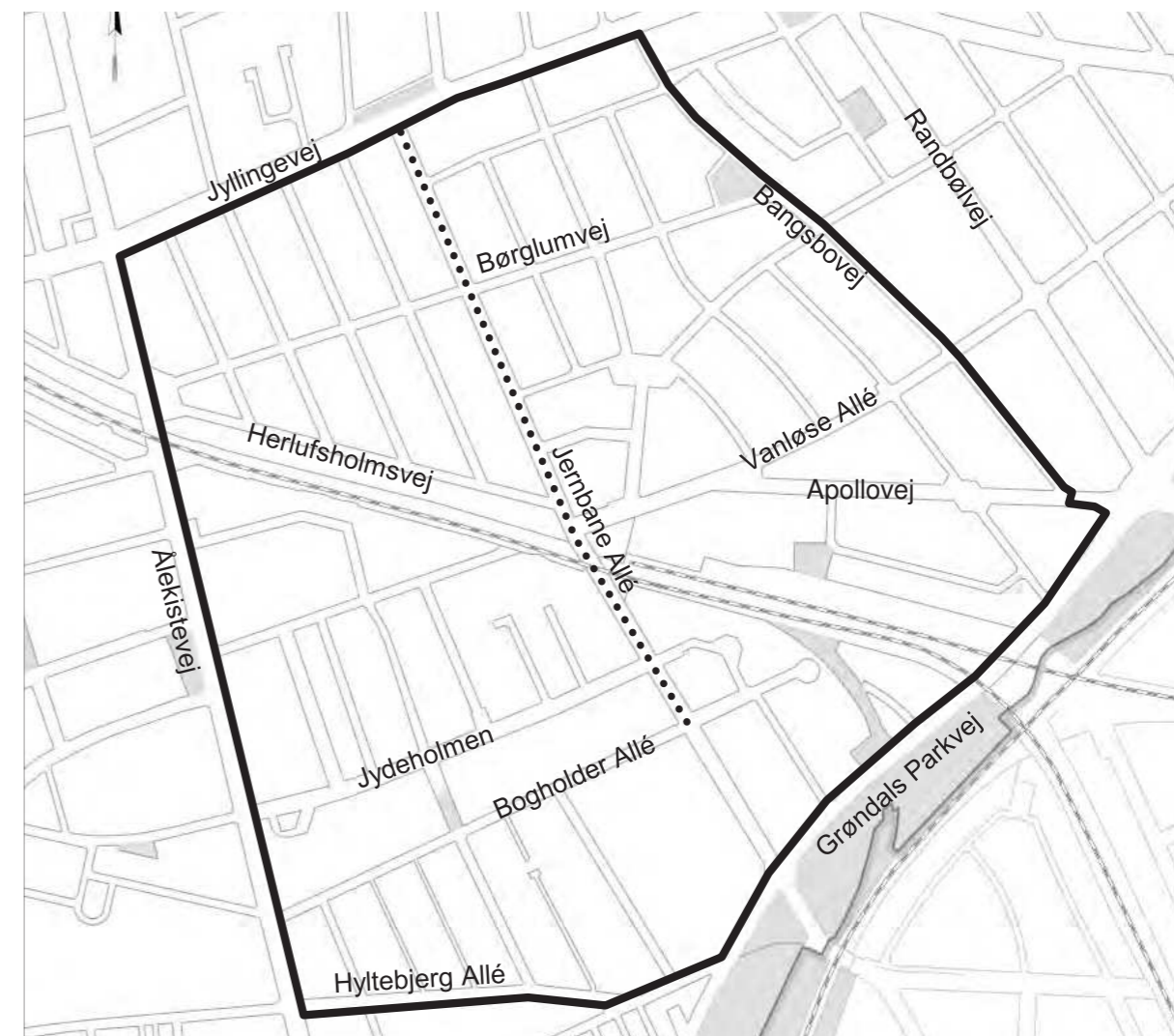
Fra 1. marts 2016 har der også været en parkeringszone på ydre Frederiksberg, og Valby blev en del af gul parkeringszone i Københavns Kommune den 1. marts 2017. Lokaludvalget vil undersøge, om ændringerne for parkering i hhv. nabobydelen og nabokommunen har en afsmittende effekt på Vanløse, så der kommer et øget behov for parkeringspladser i Vanløse.

Vanløse Lokaludvalg er opmærksomme på, at trenden i Vanløse er, at der kommer flere biler og færre parkeringspladser. Der er pt. ni parkeringspladser i Vanløse, der er reserveret til delebiler, så hvis der skal være flere delebiler, er det almindelige parkeringspladser der skal gøres til delebilsparkeringspladser. De nuværende ni der er etableret til delebiler, var tidligere almindelige parkeringspladser. De ni pladser er ikke blevet erstattet af nye pladser. I relation til delebiler og lejebiler er der ved at opstå et problem omkring deres parkering. Firmaer der ejer dem, henviser deres kunder til gratis parkering udenfor parkeringszonen. Dette giver en stigende belastning for de private fællesveje og de kommunale veje, som Vanløse Lokaludvalg gerne vil drøfte nærmere.

Teknik- og Miljøforvaltningen skal i gang med at evaluere parkeringszonen. Når denne er lavet, vil lokaludvalget vurdere, om der bør ske en ændring af zonen. Lokaludvalget har modtaget flere henvendelser fra borgere, der er udfordret af zonen. Borgere, der har adresse på Jernbane Allé og som ikke længere kan parkere på de omkringliggende villaveje, har mistet muligheden for parkering tæt på, hvor de bor, da der er tale om private fællesveje, hvor grundejerne er ansvarlige for vedligeholdelsen. Dette gælder også de erhvervsdrivende, der ikke bor, men arbejder i bydelen og er udfordret i forhold til, at de ikke kan parkere.

Dog kan en erhvervsjet bil, der er registreret på en erhvervsadresse i Vanløse få en gratis licens. Vanløse Lokaludvalg vil med stor interesse se på erfaringerne fra parkeringszonen for at blive klogere på, hvilke nu-

værende og/eller kommende tiltag, der kan bidrage til at afhjælpe problemerne i forhold til parkering. Vanløse Lokaludvalg har foreslået, at zonen udvides ved Randbølvej, Linde Allé m.fl.

CYKELPARKERING

På Frode Jakobsens Plads er der stadig store udfordringer med mange parkerede cykler, selvom afmærkningerne på pladsen, der blev etableret i sommeren 2016, har hjulpet en del. Vanløse Lokaludvalg pegede på nudgingløsningen med cykelmarkeringen i "Bydelsplan for Vanløse 2013" (Projektforslag 2: Ændring i cykelparkeringsadfærden). Det er dejligt at se en forbedring, men fremkommeligheden for dårligt gående og svagtseende er stadig meget ringe, og det er lokaludvalgets håb, at grundejer, Banedanmark og Københavns Kommune arbejder for bedre løsninger på pladsen. Det er i øvrigt vigtigt, at rednings- og brandbestemmelserne overholdes, og at der også sker en markering langs Kulturstationsbygningen med tanke på de mange mennesker, der bruger området.

NUDGING

er et koncept indenfor adfærdspsykologi og politisk og økonomisk teori, der handler om, at man kan ændre folks adfærd med indirekte markeringer – et kærligt puf, der giver et bedre eller ligeså godt adfærdsmønster, som en direkte instruktion, lov eller autoritetsudøvelse ville gøre.

I forlængelse af projektforslaget fra den tidligere bydelsplan foretog Vanløse Lokaludvalg en undersøgelse blandt de borgere, der parkerer på Frode Jakobsens Plads. Her spurgte lokaludvalget, om borgerne var opmærksomme på, at en stor del af pladsen fungerer som brandvej for Kulturstationen og Vanløse Station. Størstedelen af de adspurgte var ikke opmærksomme på dette. Teknik- og Miljøforvaltningen har siden kigget forbi Frode Jakobsens Plads én gang om måneden.

På Vanløse Torv er det pt. kaotisk med de mange parkerede cykler, både udenfor stativ og i de midlertidige cykelstativer i to etager, der konstruktionsmæssigt ikke er særlig hensigtsmæssige, men teknisk giver flere cykelparkingspladser end andre systemer gør. Kaosset forventes dog at aftage eller forsvinde, når torvet er frit igen i løbet af efteråret 2017, hvor Kronen åbner (boligerne er dog først klar i 2018) og den permanente cykelparkering ved stationen åbner igen, i alt 1.700, heraf er de 750 nye. På baggrund af borgermødet om bymidten den 6. december 2016, hvor de forskellige bygherrer deltog, er lokaludvalget af den opfattelse, at etableringen af Kronen vil hjælpe på udfordringerne med de mange parkerede cykler på begge sider af Vanløse Station.

Foto: Jan Mørch

Byrum

DEN KREATIVE ZONE

Vanløse Lokaludvalg afholdt den 23. november 2016 et borgermøde i den kreative zone, der ligger i Vanløses nordlige del. Lokaludvalgets videre arbejde bygger på konklusionerne dannet på baggrund af borgermødet.

Den kreative zone i Vanløse er atypisk, idet der er en del boliger med tilknyttet erhverv samt skoler og institutioner i området. Der er ligeledes en del håndværksmæssige virksomheder, autoværksteder m.v. Der er dog også cirkus, øvelokaler m.m. De kreative zoner er bl.a. defineret i kommuneplanen (siden 2005) – i Københavns seneste fra 2015 er kreative zoners formål defineret som følgende:

”Københavns 9 kreative zoner skal tilbyde attraktive lokaliseringsmuligheder for kreative virksomheder, der ønsker fleksible og økonomisk overkommelige lejemål.” Rammerne for den kreative zone i Vanløse er bestemt i lokalplan 417 – Skjulhøj Allé, der bl.a. definerer bebyggelsesprocenten, forholdet mellem erhverv og bolig m.v. Rammerne er med til at understøtte, at den kreative zone er alsidig i sin sammensætning. Den kreative zone i Vanløse har ikke samme vækst som de

øvrige i København, men er med til at gøre Vanløse mangfoldig, og zonen er med til at fremsætte alternative dagsordner, der bidrager til at sætte Vanløse på københavnerkortet.

DE KREATIVE ERHVERV

”I Danmark defineres som følgende 11 brancher (i alfabetisk rækkefølge): arkitektur, bøger & presse, design, digital indholdsproduktion & computere, film & video, kunst & kunsthåndværk, musik, mode & beklædning, møbler & interiør, radio & tv samt reklame.”

-Erhvervsstyrelsen

Konklusioner

En af konklusionerne på borgermødet var, at på trods af at rammerne kan virke begrænsende for de enkelte virksomheders udvikling, at det er bedre at være under den kreative zones rammer, end at miste områdets mangeartede virksomheder.

Borgermødet fik også vist, at områdets største udfordringer ikke var af planlovmæssig karakter, men af trafikal. Derfor besluttede lokaludvalget, at det især var udvikling af trafikken i området, som der skulle arbejdes videre med. De trafikale udfordringer, potentialer og løsninger for den kreative zone fremgår under trafikafsnittet, særligt afsnittet ”Sikre skoleveje”.

Foto: Jan Mørch

BYMIDTEN

Vanløse Bymidte har været en byggeplads de sidste mange år med de tre byggegrunde: Indertoften II, Apollovej og Hjørnестenen. Den ene – Apollovej – forventes færdiggjort mellem efteråret 2017 (center) og foråret 2018 (boliger). De to andre grunde har vedtagne lokalplaner, der giver mulighed for handels- og servicearealer. Det drejer sig om Indertoften II (lokalplan nr. 465) og Hjørnестenen (lokalplan nr. 468).

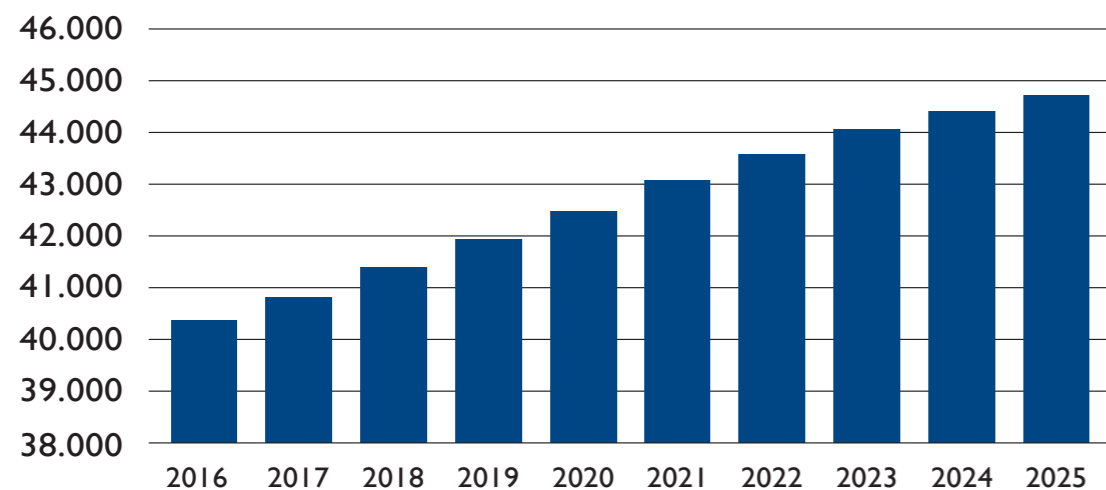
Et tillæg til kommuneplanen, der forventes vedtaget inden sommerferien 2017, rummer mulighed for, at der opføres op til 25 % almene boliger i S-rammer (Serviceerhvervsområder). De to lokalplaner har begge ramme S. Ved vedtagelse af kommuneplantillægget bliver det indarbejdet og en del af Kommuneplan 2015. Lokaludvalget anbefaler, at disse muligheder søges

udnyttet, da det vil give mulighed for, at bydelen kan imødekomme en del af behovet for lejligheder til Københavns Kommunes nye indbyggere.

Hvis kommuneplantillægget skal være relevant på hhv. Indertoften og Hjørnестenen, der er kategoriseret som en S-ramme, skal man øge bebyggelsesprocenten væsentligt, idet boligbyggeretten således også øges. Det vil medføre et tættere og højere byggeri.

Hvis rammerne for områderne ændres til blandet bolig og serviceerhverv (C) eller boliger (B), kan der stilles krav om almene boliger i lokalplaner, der følger kommuneplanens nuværende bestemmelser om 25 % almene boliger, men der er samme forhold omkring bebyggelsesprocent.

BEFOLKNINGSFREMSKRIVNINGER I VANLØSE

BYRUM I BYMIDTEN

I øjeblikket er der to pladser i bymidten: Frode Jakobsens Plads og Vanløse Torv. Dertil kommer en pladسدannelse, som er en del af lokalplanen for Indertoften II. De offentlige møder, lokaludvalget har afholdt herom, har vist et stort ønske om at sikre bedre byrumsforhold, bl.a. i forbindelse med udendørs servering i det kommende byrum på Indertoften II og Frode Jakobsens Plads, der bl.a. nyder gavn af bedre lysforhold. Det gælder særligt Frode Jakobsens Plads, der også bør planlægges i forhold til det nye byrum ud til Jernbane Alles modsatte side. En mulighed, lokaludvalget gerne ser udnyttet, er samtænkning af gadeareal, opholdsareal og fortove, således at især svage trafikformer, som fodgængere og cyklister sikres gode forhold, og biltrafik, der ikke har direkte ærinde i området, begrænses. Ligeledes giver det mulighed for at skabe nogle opholdsrum, som man har lyst til at opholde sig i, da ophold i uderummene skaber liv og stemning. En sådan løsning kan også rumme en forbedring og udvidelse af de offentlige arealer til kulturoplevelser. Det nye center vil rumme arealer til udendørs servering, der gerne ses udnyttet til kulturelle eller andre publikumsoplevelser.

Der er også for Vanløse Torv fremsat ønsker om bedre udnyttelse af pladsen foran centret. Lokaludvalget ønsker fastholdelse af torvemuligheder såsom markeder, byfester, højtidsarrangementer som juletræsfest og juletræssalg med mulighed for fastholdelse af gode el-forhold. Der bør kun i begrænset grad eller ikke være udendørs servering her. Pladsen bør ligeledes være fri for cykelparkering.

På sidevejene Herlufsholmvej, Dronninglundvej, Børglumvej, Tustrupvej og Høgholtvej nord for Vanløse

Station har Vanløse Lokaludvalg sammen med repræsentanter fra grundejersammenslutningen udarbejdet forslag om etablering af bænke, plantebede og træplantning. Projekterne skal gennemføres sammen med virksomheder og grundejere.

Lokaludvalget har i sammenhæng med gennemførelse af fase tre af belyningsplanen foreslået kunstnerisk belysning af jernbanebroen over Jernbane Allé.

Foto: Kurt Lønstrup

HELGA LARSENS PLADS

Helga Larsens Plads blev tidligere anvendt som endestation for bus og sporvogne. I dag fremstår pladsen som en rodet og ustruktureret plads omkranset af etageejendomme, læskure og spredte cykelstativer. Helga Larsens Plads vil være en ideel erstatning for det nærliggende grønne anlæg foran Vanløse Skole, som bydelen har manglet siden 2014, hvor der blev bygget en midlertidig daginstitution. Det er oplagt at ændre pladsen til et grønt byrum som mødested for naboer og andre borgere i Vanløse. Hermed skabes et godt eksempel på, hvordan byen kan gøres både grønnere og luftigere, samt at borgernes livskvalitet og sundhed

højnes. Dette anlæg blev indtil der blev bygget daginstitution benyttet af områdets borgere, der her fandt fred og ro og kunne sidde uforstyrret, samt som legeområde for byens små børn på andre tidspunkter. Lokaludvalget ser derfor renoveringen af Helga Larsens Plads som en stærkt tiltrængt erstatning og et åndehul i lokalområdet. Baggrunden for arbejdet med Helga Larsens Plads i Vanløse er et ønske om, at livet må komme til(bage), og at pladsen, såvel som byen, bliver kendt som et menneskevenligt sted.

Det er umuligt at planlægge livet, også livet i byen. Lokaludvalget har alligevel forsøgt at skabe en plan for

Grafik af Nina Gyldenholm, Gyldenholm Tegnestue

en god plads, hvor Vanløses liv kan udfoldes. Arbejde er inspireret af en række bylivsstudier samlet i bogen "Bylivsstudier" af Jan Gehl og Birgitte Svarre samt af at skabe en ægte grøn plads, hvor blandt andet al be-lysning drives af for eksempel solceller, og at der i det hele taget indtænkes grønne muligheder. Visionen er at skabe et unikt uderum med plads til at udfolde sig. Lokaludvalget forestiller sig, at pladsen bliver omkranset af en lav mur/buske med indgange de mest naturlige steder. Lokaludvalget ser gerne, at Helga Larsens Plads bliver et sted, hvor der er træer og buske samt fuglekasser, der giver plads til et rigt fugleliv. Over pladsen strømmer små glasoverdækkede render med vand belyst af små lamper, hvormed et friskt liv skabes og regnvandet afledes.

På Helga Larsens Plads skal der være plads til forældre, der betragter deres børn lege på området, og til unge mennesker, der kan drøfte livet og deres oplevelser. Familier og andre skal have adgang til den faste grillplads, mens en hyggelig café er med til at skabe den gode stemning. Lørdage skal der afholdes loppemarkeder, haveplantedage eller andre fælles aktiviteter, der er med til at skabe liv og sammenhold.

Lokaludvalget har holdt en række møder med repræsentanter fra boligforeningerne rundt om pladsen, og visionen for pladsen er udviklet af dem. Den komplette vision for Helga Larsens Plads ligger på lokaludvalgets hjemmeside.

URBAN MULTIFUNKTIONSPLADS

Parkeringspladsen ved Klitmøllervej 20, der ligger placeret mellem Vanløse Idrætspark og Institutionen Lønstrupgård, fremstår i dag trist, utryk og uudnyttet. En del af pladsen bliver jævnlgt benyttet af Vanløse

Foto: Jan Mørch – Helga Larsens Plads

Rulleskøjteklub – Copenhagen Vikings - men pladsen har ellers ikke andre funktioner, og den trænger gevaldigt til et løft. Området er i Kommuneplan 2015 udlagt som O2 – institutioner for to parcellers vedkommende: Hjørnet af Klitmøllervej/Thyborøn Allé og den gamle parkeringsplads. Hele området er ejet af Københavns Kommune.

Formålet i Kommuneplanen betyder, at Børne- og Ungdomsforvaltningen kan bygge institutioner på området. Forvaltningen har dog bemærket, at den gamle parkeringsplads ikke er den mest oplagte grund til institutioner, men området kan dog komme i spil, såfremt der ikke kan findes en bedre grund. Såfremt det bliver nødvendigt at bruge et af de to O2 områder, vil lokaludvalget foreslå, at det bliver området på hjørnet af Thyborøn Allé og Klitmøllervej.

Det er Kultur- og Fritidsforvaltningen, der på nuværende tidspunkt har brugsret til grunden.

Det er et ønske, at der etableres en lethal, til gavn for både Copenhagen Vikings og den uorganiserede idræt. Sammenlægningen af Hyltebjerg og Vanløse skoler til Damhusengens skole giver ligeledes mulighed for at indtænke skolens faciliteter til også at være brugbare for lokalsamfundet.

Lokaludvalget har et ønske om at skabe et nyt og attraktivt byrum, som kan kombinere flest mulige interesser i bydelen til gavn for så mange vanløseborgere som muligt, og hvor der bliver lagt vægt på de børn, unge og voksne, som ikke er en del af det organiserede idrætsliv i bydelen. Visionen er at skabe et nyt attraktivt byrum i form af en urban multifunktionel og fleksibel plads.

Ideen til projektet er opstået på baggrund af et lokalt ønske om flere samlingspunkter og bedre muligheder for at dyrke street sport og uorganiseret idræt i Vanløse samt et ønske om at undersøge, om der er grundlag for at etablere en nærgenbrugsstation i Vanløse med byttefaciliteter. I den ene del af pladsen etableres en fleksibelt indrettet lethal til blandt andet den eksisterende rullehockey, og på den øvrige del af pladsen vil der være plads til diverse uorganiserede street sport aktiviteter og udendørsaktiviteter for alle. I november 2016 gik Vanløse Lokaludvalg ind i et helt nyt samarbejde omkring konceptet TV-Slam. Formålet med TV-Slam projektet var at skabe kontakt til de unge og at finde steder i Vanløse, hvor de unge trives og holder af at være. Gennem en spørgeundersøgelse fandt vi bl.a. ud af, at de unge i høj grad ønsker flere muligheder for at dyrke street sport. Se mere under afsnittet "Unge som aktive medskabere af bydelen".

Som en del af den multifunktionelle og fleksible plads har Vanløse Lokaludvalg desuden et ønske om at

Foto: Jan Mørch

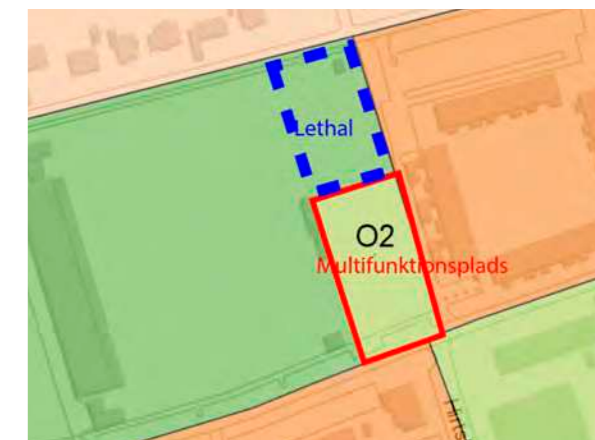
anvende et begrænset område af pladsen til nærgenbrug. Visionen er at etablere en mini-nærgenbrugsstation med fokus på byttefaciliteter, aflevering af pap og glas og mulighed for indlevering af elektronisk og farligt affald. En løsning som både kan danne ramme om sociale møder i kvarteret og fremme den bæredygtige tankegang.

Nærgenbrugsstationens primære målgruppe er alle vanløseborgere i et større nærområde til pladsen. Lokaludvalget ser den multifunktionelle plads som et optimalt bindeled mellem de to idrætshaller og Vanløse Idrætspark, så der bliver dannet et sammenhængende idrætsområde med rig mulighed for et aktivt fritidsliv til glæde og gavn for Vanløses borgere. Gennem øget liv i et nyt, attraktivt og åbent byrum fremmes samtidig en generel tryghed, som har manglet i området.

I 2015 havde lokaludvalget i forbindelse med det årlige renholdsprojekt for børn og unge "Hold Vanløse Ren" stor succes med en pop-up nærgenbrugsstation på pladsen. Fokusområderne for nærgenbrugsstationen har dog ændret sig siden 2014 i og med, at der er kommet affaldssortering på stort set alle matrikler og i alle etageejendomme i Vanløse, hvorfor fokus nu er rettet mere mod byttekonceptet og mindre mod mere omfattende affaldssortering i mange fraktioner. Et fokus, som på mange måder passer rigtig godt ind i visionen om en urban multifunktionel og fleksibel plads i det offentlige byrum. Projektet er i direkte tråd med Københavns Kommunes Ressource- og affaldsplan 2018, der indeholder en konkret målsætning om at etablere nærgenbrugsstationer i åbne byrum og sikre bedre udnyttelse af ressourcerne, en højere kvalitet i genanvendelsen og bedre muligheder for sortering for borgerne, ligesom det er i tråd med Kommuneplansstrategien

2014: "Københavns Kommune vil balancere behovet for plads til alle byens funktioner og optimere anvendelsen af byens rum, bygninger og rekreative arealer."

I april 2016 inviterede Vanløse Lokaludvalg til borgermøde om området omkring Vanløse Idrætspark. Her kunne lokaludvalget igen konstatere, at der er mange ønsker og visioner for pladsen blandt områdets mange interessenter. Særligt idrætslivet plæderede for flere og bedre idrætsfaciliteter.

"Når Københavns Kommune bygger, skal der tænkes på tværs af sektorerne, så vi skaber faciliteter, der kan bruges af mange brugergrupper, og på den måde økonomiserer med plads og anlægsomkostninger. Både nye og eksisterende kultur- og fritidsfaciliteter skal derfor ligeledes fokusere på at kunne bruges på tværs af generationer - fra de helt unge til de ældre borgere".

Københavns Kommunes Kultur- og Fritidspolitik 2016-2019

Grønne områder

DAMHUSENG- OG SØ OG KROGEBJERGPARKE

I forbindelse med afholdelse af lokaludvalgets projekt Damhustræf, blev der i efteråret 2016 gennemført en spørgeskemaundersøgelse af brugernes forhold til og anvendelse af Damhussøen, -engen og Krogebjergparken. Der kom i alt 178 besvarelser. Det overordnede indtryk er, at besvarelserne stort set er samstemmende og uafhængige af, hvor hyppigt svargiverne bruger området, og om de bor tæt på området eller et stykke væk. Brugernes tilfredshed med området i sin nuværende form er stor, og de værdsætter mulighederne for at nyde den skønne og varierede natur samtidig med, at der er rig mulighed for at udfolde sig aktivt i grønne og rolige omgivelser, hvilket er i overensstemmelse med den antropologiske undersøgelse Den Sociale Biotop fra august 2015.

I undersøgelsen blev brugerne også bedt om at anføre forslag til tiltag, der savnes eller til forhold, der kunne gøres bedre, og besvarelserne viser, at de fleste af forslagene er i overensstemmelse med de tiltag og ønsker, som lokaludvalget og den kommende pleje- og udviklingsplan tager højde for og arbejder for.

Det skal indledningsvis bemærkes, at der gennem de seneste år har været en positiv dialog mellem HOFOR, Teknik- og Miljøforvaltningen og Vanløse Lokaludvalg. Gennem denne kommunikation er der løbende sket tilpasning og afstemning af de overordnede udviklings- og skybrudsplaner for Damhussøen, Damhusengen og Krogebjergparken. Derfor er de planer, der gives udtryk for i det følgende, lokaludvalgets opfattelse af de foreliggende planer.

Planer for indretning af Damhussøen

Lokaludvalget har følgende forventninger til planerne for Damhussøen:

- Søens udstrækning forventes stort set fastholdt
- Trærækken omkring søen forventes bibeholdt, dog skal der skabes et bedre udsyn mod den fredede Damhuskro
- Fugleøen i den nordlige ende af søen retableres, og den gøres en halv meter højere, så den ikke oversvømmes, hvis skybrudsvand pumpes op i søen
- Tidligere sivskove genplantes langs vestsiden af søen samt langs Peter Bangs Vej for at give bedre forhold for søens fisk og fugle
- Desuden er der planer om etablering af en permanent bådebro ved Roskildevej over for Energi og Vand, Center for Klima og Miljø.

Planer for Damhusengen

Damhusengen er den del af området, hvor der er flest aktivitetsmuligheder med legepladser og mange picnic-pladser, der giver et mangfoldigt brugerbillede af turgængere, hundeluffere, kondiløbere, stavgængere, boldspil mv., samt den største biodiversitet. I den syd-

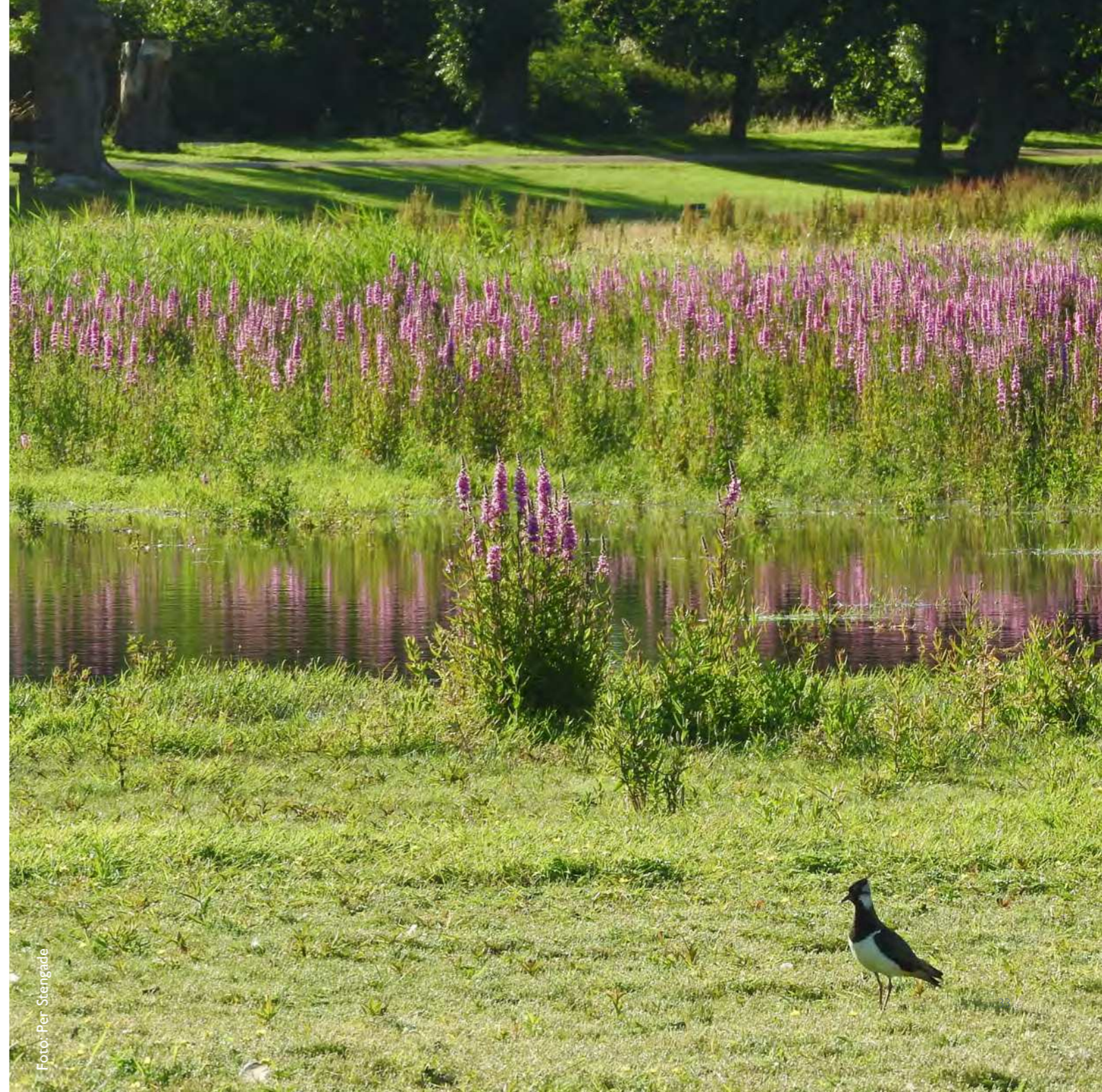

Foto: Per Stengade

lige ende er der en kæræng med et rigt plante- og fugleliv, og i den nordlige ende en uslået græseng. Vanløse Lokaludvalg har følgende forventninger og ønsker til Damhusengen:

- For at bevare og udvide det store udsyn over Engen, opstammes de omkransende træer fortsat
- Der tyndes yderligere ud i træbeplantningen ud for de tilstødende stier samt ud for Rødovregård og den sidste gård fra den gamle Vanløse Landsby på Toftøjevej 1B
- Den historiske pilerække på østsiden af Engen vil blive efterplantet med opstammede gråpil, der suppleres med spredte, opstammede træer langs åen
- Åen frilægges og slynges mod syd, hvor den går på tværs af Engen
- De sidste boldbaner drænes, og i den sydlige ende planeres det slåede fælledareal, så det både kan bruges til boldspil og uorganiseret idræt, der mangler faciliteter. Ligeledes bruges området til arrangementer som Sankt Hans, hvor der hvert år plejer at deltage omkring 2.000 personer fra Vanløse og Rødovre
- Den historiske midtergrøft forventes udgravet i forbindelse med skybrudssikringen af området, da udgravningen vil sikre, at vandet hurtigt kan ledes væk igen efter skybrud
- Den slåede græssti langs grøften udvides, så der er plads til flere aktiviteter såsom drageflyvning, golftræning, picnic og solbadning
- Lokaludvalget ønsker, at Engens legepladser udvides og suppleres blandt andet med kondiredskaber, så de kan bruges af alle aldersgrupper. De eksisterende kælkebakker renoveres og udbygges, og der etableres en ny kælkebakke i nordenden af Engen.

Ønskerne for Damhusengen spiller sammen med Københavns Kommuneplanstrategi- og plan om bedre udnyttelse af byens rum, samt sikring af gode byrum og grønne oaser, der øger livskvaliteten for københavnere.

Planer for Krogebjergparken Syd

Krogebjergparken er en ca. 1 km lang park, der ved Jyllingevej går over i Damhusengen. Området har slået fælledgræs og spredte trægrupper, buskadser, områder med vilde blomsterenge, Sankt Hans bålplads og en legeplads. Området anvendes meget af fodgængere, motionsløbere, cyklister og ikke mindst af hundeluffere, og parken er et yndet udflugtsmål om sommeren.

I den nordlige del af parken er det planen at udgrave et forsinkelsesbassin mellem de eksisterende træer, og at der på begge sider af åen plantes gråpil med 10-12 meters afstand. De åbne græsarealer og udsynet bibeholdes.

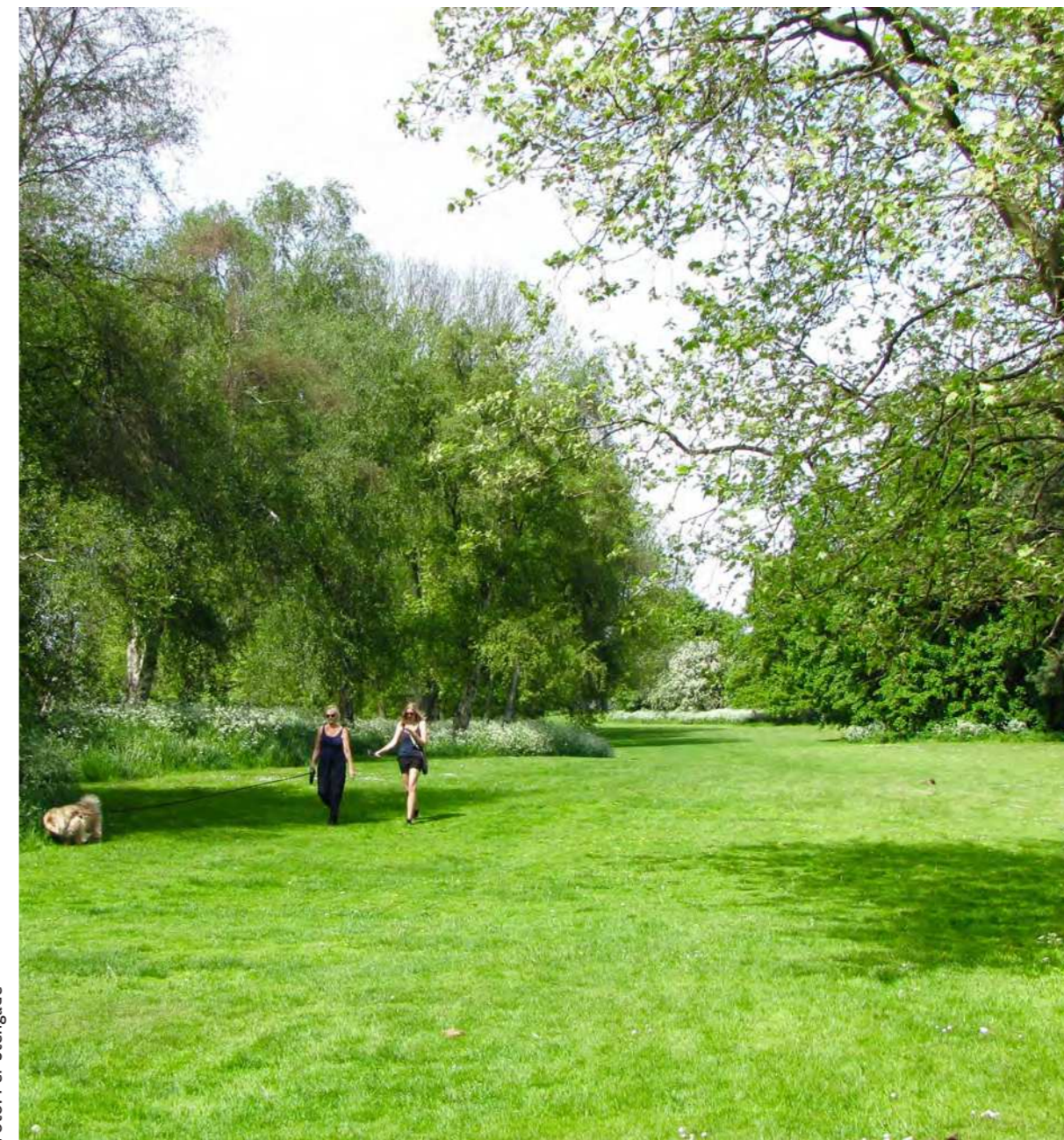

Foto: Per Stengade

DAMHUSDÆMNINGEN

Supercykelstien: Albertslundruten går igennem Vanløse via Hyltebjerg Allé og over Damhusdæmningen til Rødovre. Damhusdæmningen har de mest befærdede stier i området, og ofte kommer gående, cyklister og kondiløbere på tværs af hinanden på den smalle dæmning. Udover både, som trækkes på tværs af dæmningen fra Sejlklubben til søen og tilbage, er der også en lind strøm af børn og voksne, som krydser dæmningen i deres færden til og fra både café og toiletter. Nord for dæmningen afholdes en del store arrangementer i løbet af året. Ved de arrangementer er der en væsentlig større trafik på tværs.

Vanløse Lokaludvalg foreslår en løsning, hvor dæmningen gøres bredere, således at stien for fodgængere og stien for cyklister kan adskilles med en græsribat. Desuden foreslås en udvidelse af sejlklubbens bådebro og genetablering af den nedlagte bådebro mod vest.

Græsribatten vil også give plads til en lav belysning samt bænke med udsigt ud over søen. Hvis Sejlklubben's bådebro ved Café Damhuskanten udvides, kommer der både plads til joller og områdets besøgende. Genetableres den nedlagte bro i større format end tidligere, kommer der plads til udsigtsbænke. Ved begge broer er det planen at etablere en form for fodgængerfelt, så gående kan komme sikkert på tværs af cykelstien. Der planlægges enkelte trapper på sten-sætningen mod søen, så man kan komme helt ned til vandet flere steder. I tilknytning til indkørslen til pumpestationen og Sejlklubben forventes anlagt en kørefast grusplads til petanque og andre spil. Stierne planlægges hævet op til 30 centimeter på det laveste sted. Herved bliver det muligt at pumpe vand op fra åen og hæve vandstanden op til en halv meter i søen ved skybrud. Projektet tænkes ind i forbindelse med skybrudssikring af området.

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøudvalg arbejder p.t. med, at projekter i Vanløse fastlægges til 2025-2035. Dette er efter Vanløse Lokaludvalgs opfattelse en for lang horisont, når der allerede nu foreligger udmærkede forslag i forbindelse med Damhusengen og – søen.

Det vil give god mening at se på Damhusengen allerede nu og gøre den ved hjælp af etablering af stigbord og evt. højderegulering af Dæmningen tjenlig til "vandbassin" for skybrudsvand fra Harrestrup Å. For et rimeligt beløb vil engen kunne rumme mindst 225.000 m³ vand, og det må forventes, at der formentlig vil være behov for denne kapacitet en eller flere gange i de kommende 10 år.

Foto: Per Stengade

Vanløse Lokaludvalg vil også foreslå, at der ses på, om Damhussøen evt. kunne inddrages i beredskabet, således at der ved et 100 års skybrud kan pumpes vand op i Damhussøen fra Harrestrup Å ved anvendelse af mobilt pumpeudstyr fra f.eks. Beredskabsstyrelsen. For Vanløse som sådan er der udpeget 3 modnings-

projekter og ingen demonstrationsprojekter i Vanløse. Modningsprojekter:

- Oversvømmelsesarealer Grøndals Å
- Vigerslevparken I (Nord – fra Damhussøen)
- Harrestrup Å - ny føring langs Damhussøen/under Roskildevej

Foto: Per Stengade

NATURPLEJE

Naturen på Damhusengen er meget omfangsrig og varieret. Plejen af områderne bør være fleksibel, så den tager hensyn til fuglenes yngletid og den skiftende blomstring af de vilde blomster i det høje græs. Maskinparken bør tilpasses de enkelte områders forskellighed. Især kærengen i den sydlige del af Damhusen-

gen kræver skiftende og selektiv slåning fra år til år på grund af den skiftende vandstand og den varierende flora. Enggruppens Høsletlaug har indgået en samarbejdsaftale med kommunen, hvor der hvert forår aftales en plan for det følgende års pleje.

BYNATURSKOLE OG NATUR- & MILJØSTATION

Som et nyt og spændende element arbejder Københavns Kommune for tiden på planer om at opføre 10 domer på 300 m² til bynaturskoler i de forskellige københavnske bydele finansieret af fondsmidler. Domen, i form af en bynaturskole, er en portal til viden, undervisning og oplevelser og skal fungere som ramme om både naturformidling og sociale arrangementer for bydelens borgere. En af de første domer tænkes at blive placeret ved Voldparkens Energicenter, og ideen er at placere en eller flere domer langs Harrestrup Å. Lokaludvalget er i dialog med Børne- og Ungdomsforvaltningens afdeling for Bæredygtig Udvikling og med skolelederen for den nye Damhusengens Skole med

henblik på at se på muligheden for at indarbejde en dome i planlægningen af byggeriet af den nye skolebygning. Ligeledes arbejdes der også med en natur- og miljøstation ved pumpehuset ved Damhussøen, der kan indgå i et samarbejde med såvel Energi og Vand i nordenden af Vigerslevparken ved Roskildevej og med de måske kommende domer i området. Dette vil skabe en enestående mulighed for at videreformidle kendskab til natur og miljø til glæde for bydelens børn og voksne.

En dome i form af en bynaturskole og en natur- og miljøstation spiller direkte ind i Københavns Kommunes vision om at skabe "Et fælles København – en by med liv, kant og ansvar".

Foto: Arkitekt Asya Ilgun

GRØNDALSPARKEN

Lokaludvalget har siden den forrige bydelsplan (vedtaget 2013) arbejdet med en vision om øget aktivitet og samvær i Grøndalsparken. Visionen er, at der skal etableres flere forskellige aktivitetsøer med grupper af træningsredskaber, der giver mulighed for forskellige træningsøvelser. Ligeledes skal der etableres flere områder med grillpladser og områder hvor hunde kan løbe frit, samt områder til staudeenge, petanquebane og flere legepladser. Etablering af en cykelsti har for år tilbage fået finansiering, men projektet har været betinget af et projekt om frilægning af åen i forbindelse med skybrudssikring af området. Dette projekt har medført, at etablering af en cykelsti endnu ikke er realiseret. Den fulde vision for projektet ligger på lokaludvalgets hjemmeside.

Grøndalsruten (grøn cykelrute) har været sat på standby indtil videre, fordi det blev for dyrt at føre cykelstien under Jernbane allé. Det vil måske blive foreslået at tage projektet af anlægsplanen, indtil projektet kan etableres sammen med et andet projekt. Planlæggerne der sidder med opgaven håber, at anlæg af et skybrudsprojekt, kan åbne mulighed for, at cykelstien kan føres med vandet under vejen, hvis det ender med at blive den endelige skybrudsløsning i Grøndalsparken. I lighed med Damhusengen ønskes for dette område en hurtig stillingtagen til skybrudsløsninger i samarbejde med Frederiksberg Kommune. Projektet om afdækning af Grøndals Å og etablering af en del af cykelruten ønskes fremmet mest muligt.

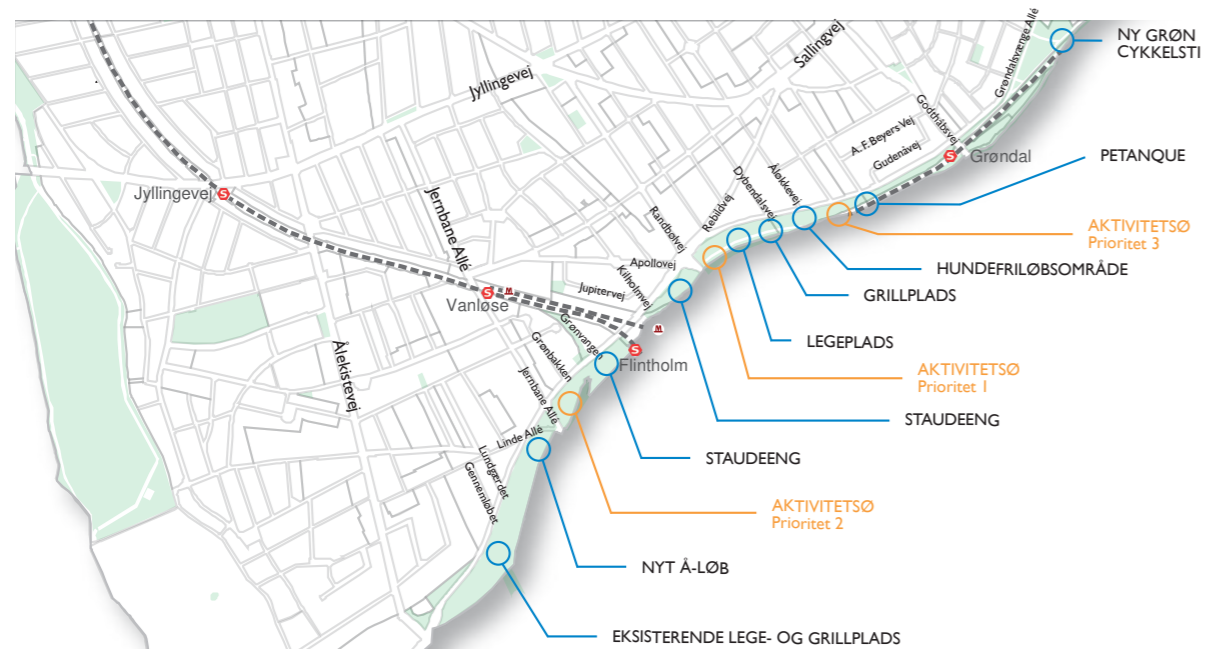

Foto: Lokaludvalgets arkiv

Planer for og indsats i forbindelse med skybrud

For det nordlige og vestlige København er der i 2016 etableret et tværkommunalt samarbejde om afledning af skybrudsvand til Harrestrup Å, som kaldes Harrestrup Å-kapacitetsprojektet. Projektet er et fælles projekt med fælles løsninger, og det gennemføres i fællesskab af de 10 kommuner, som afleder regnvand til Harrestrup Å systemet, hvorunder også Grøndalsåen indgår. Kapacitetsprojektet har til formål at gøre det muligt at håndtere og styre regnvandet i det 80 kvadratkilometer store opland til Harrestrup Å, således at kommunerne ved fremtidige 100 års skybrud også kan lede ekstra regnvand til å-systemet, uden at der skabes oversvømmelser i oplandet. Københavns Kommune har i de seneste år arbejdet med, hvordan man kan skybrudssikre København, og de har i den forbindelse arbejdet med skybrudsplaner for Harrestrup Å og områderne Krogebjergparken, Damhusengen, Damhussøen, Vigerslevparken og videre til Kalveboderne samt med skybrudsplaner for Grøndalsparken og Grøndalsåen. Dette arbejde er nu med kapacitetsprojektet sat op i et bredere tværgående perspektiv.

Vanløse Lokaludvalg har været meget aktiv omkring planerne for Krogebjergparken, Damhusengen, Dam-

hussøen, Grøndalsparken og Grøndalsåen, og har bidraget til løsninger og planer, der både skaber bedre sikring mod oversvømmelseskader ved skybrud, og som sikrer områdernes flora og fauna samt øger deres rekreative og anvendelsesmæssige værdier. Kapaci-

NUVÆRENDE PROJEKTER I KAPACITETSPLANEN I VANLØSE:

For Krogebjergparken:

Etablering af forsinkelsesbassin.

For Damhusengen:

Justering af højdekoter på engen og dæmningen.

Etablering af stibord til at tilbageholde vand på Damhusengen og ekstra pumper til styring af regnvandet ifm. oppumpning til søen.

Udgravning af midtergrøften, så vandet kan komme væk efter skybrud.

For Damhussøen:

Formentlig rørføring af Harrestrup Å langs Roskildevej

Formentlig rørføring af skybrudsvand fra Grøndalsparken langs Peter Bangs Vej og Roskildevej.

Begge rørføringer forventes ført evt. samlet under Roskildevej til Vigerslevparken.

For Grøndalsåen og Grøndalsparken:

Etablering af forsinkelsesbassiner samt evt. etablering af et åbent å-løb.

tetsprojektet og de indgående projekter vil i perioden 2017 og 2018 blive gennemgået for sammenhæng og optimering samtidig med, at der træffes aftale om den videre proces og juridiske udredninger og aftaler foretages. Vanløse Lokaludvalg er enig i den strategi, der er lagt med kapacitetsprojektet, og ser det som en vigtig opgave fortsat at indgå primært i drøftelser af planerne for Vanløse, hvor den særlige lokale viden vil medvirke til øget kvalitetssikring og afbalancering af planerne. Hertil kommer, at der i tilknytning til pro-

jekterne i kapacitetsprojektet fortsat må forventes etablering og gennemførelse af en række skybruds- og forsinkelsesprojekter i kommunalt og privat regi i Vanløse. Vanløse Lokaludvalg forventer at deltage i disse for at medvirke til forøget optimering, sammenhæng samt kvalitetssikring.

Indsats mod ensomhed

Vanløse Lokaludvalg udarbejdede den første bydelsplan tilbage i 2008, og i den forbindelse blev der lavet en kortlægning af bydelens sociale forhold, Vanløse på Kryds og Tværs, der viste, at der var en del ensomme blandt den ældre del af befolkningen i Vanløse. Lokaludvalget havde ligeledes i bydelsplanen 2013 fokus på en indsats mod ensomhed og anbefalede, at der blev dannet et kommunalt opsøgende team for ensomme ældre. Københavns Kommune er med i Folkebevægelsen mod Ensomhed, som har udarbejdet en række forskellige tilbud til ældre, ligesom der findes mange andre forskellige lokale tilbud. I arbejdet tænkes et tæt samarbejde mellem lokalsamfundet og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

AFDÆKNING AF PROBLEMATIKKEN

Lokaludvalget indgår i et nyt netværk af lokale kræfter, der har fokus på ensomhed, hvor ungerådsgiveren (Børne- og Ungdomsforvaltningen), kirker, aktivitets- og frivillighedscenter Hyltebjerggård, lokale foreninger, Sundhedshuset (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen) og lokaludvalget deltager. Håbet er, at dette netværk kan være med til at fremme indsatsen mod ensomhed.

Ligeledes vil lokaludvalget undersøge, hvordan det står til i Vanløse med følelsen af ensomhed for alle aldersgrupper. At være ensom er en følelse de fleste oplever på et tidspunkt i deres liv, og man kan godt frivilligt vælge at isolere sig og være meget alene uden det betyder, at man er ensom, ligesom man kan føle sig ensom blandt mennesker. Undersøgelsen kan f.eks. ske i dialog med fagpersoner af forskellig slags i og udenfor bydelen. Undersøgelsen kan ligeledes være med til at gøre opmærksom på problematikken både generelt, men også for de mennesker, der føler sig ensomme, idet kortlægningen vil kræve en del samarbejde med skoler, hjemmehjælpere m.v.

AKTIVITETER MØDESTEDET

Vanløse Lokaludvalg har i samarbejde med Hyltebjerggård etableret et mødested med aktiviteter for mennesker, der har tid i dagtimerne. Tilbuddet arbejder på at udbrede kendskabet til aktiviteterne på stedet, samt til de mange andre tilbud, der findes i bydelen til styrkelse af netværk og medmenneskelige fællesskaber. Mødestedet blev etableret i 2014, og det har åbent fra 11-15. Formålet har været at give en uforpligtende adgang til samvær og aktiviteter. Udviklingen af mødestedet sker løbende i et samarbejde mellem lokaludvalget og Hyltebjerggård.

VANLØSE SPISER SAMMEN

Vanløse Lokaludvalg forsøger at lave et projekt, der er bundet op på den landsdækkende kampagne: Danmark spiser sammen, der foregår i den sidste uge af april. Projektet handler om at etablere fællesspisning med det håb, at vi med dette arrangement kan få ensomme vanløseborgere til at dukke op og få etableret nogle bekendtskaber/venskaber. Det vil også give os

Foto: Peter Haahr

mulighed for at interviewe deltagerne for at få en viden om ensomhedsproblemets omfang. Vi arbejder på, at fællesspisningen skal finde sted i samarbejde med andre lokale aktører, således at projektet kan forankres på sigt.

FRA FOLKEBEVÆGELSEN MOD ENSOMHED:

Der er 22.000 børn og unge i alderen 11-15, der føler sig ensomme (Skolebørnsundersøgelsen 2014, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet). Mere end 210.000 voksne føler sig ensomme (Ensomhed i befolkningen: Temaanalyse vol. 3. CFK – Folkesundhed og Kvalitetsudvikling udarbejdet for Mary Fonden).
www.modensomhed.dk

OPSØGENDE TEAM

Formålet med at der skal være opsøgende medarbejdere (evt. også frivillige) er at etablere en mere aktiv rolle i forhold til at få kontakt med de ensomme unge og ældre, og få dem med til aktiviteter, der allerede eksisterer. De eksisterende tilbud til de unge er ikke af ligeså lokal karakter, som de tilbud der findes til den ældre del af befolkningen i Vanløse, derfor bør der måske oprettes et lokalt tilbud som eksempelvis Plexus, Ventilen, Headspace og Transformogriffen.

Ønsket om et opsøgende team var også en del af den forrige bydelsplan (besluttet 2013). Da mange ensomme ikke har mod og overskud til at opsøge tilbuddene selv, vil det være af største betydning, at der ansættes medarbejdere, der bl.a. kan være tilknyttet Sundhedshuset og ungerådgiveren. Medarbejderne skal både danne sig et overblik over bydelens behov

på dette område, samt sørge for at mobilisere og koordinere et opsøgende team i arbejdet for og blandt byens ensomme borgere.

Det er lokaludvalgets plan at udfærdige en folder med relevante aktiviteter, mødesteder og tilbud og rådgivning i København/Vanløse, der henvender sig til hhv. ældre og unge, som bl.a. kan ligge i de lokale lægers venteværelser, i Sundhedshuset, på skoler og hos ungerådgiver. Lokaludvalget håber også, at hjemmehjælperne vil dele folderen ud til deres borgere. Lokaludvalget vil samarbejde med forskellige vidende aktører som eksempelvis Sundhedshuset

ÆLDRE

For ældre er der en lang række af tilbud for samvær og aktiviteter, men udfordringen er, at få de ensomme til at bruge dem. Ældresagen arbejder med en følgeordning, hvor man kan få hjælp til at komme hen til nogle aktiviteter og bryde isen, som kan være så svær, når man føler sig ensom. Ressourcerne hertil er dog begrænset. De kommunale hjemmehjælpere har en unik position, idet de kommer hjem til de ældre. Udfordringen er, at de ikke nødvendigvis har et lokalt kendskab til, hvilke tilbud og muligheder der er. Ligesom deres ressourcer, som alle andre offentligt ansatte, er begrænset og knap rækker til de basale kerneopgaver.

UNGE

Vanløse Lokaludvalg vil i samarbejde med ungerådgiveren, skolerne og fritidsklubberne se på mulighederne for at etablere et lokalt tilbud, hvor de unge kan mødes og danne fællesskaber/venskaber. Man kan evt. bruge de sociale medier eller udarbejde oplysningsmateriale, der kan uddeles på skoler og uddannelsesinstitutioner.

Tilbuddene til unge ensomme er knap så mangfoldige og er som nævnt ikke lokale, men dækker hele København. I den forrige bydelsplan spurgte lokaludvalget unge i fritidsklubberne, hvad der var vigtigt for unge, og det der blev nævnt var: Venskab, aktiviteter, nærvær, tryghed og lokal beliggenhed. Københavns Kommune besluttede i 2013, at det er gratis at gå i ungdomsklub. De fleste børn går i skole og er på den måde i berøring med andre mennesker på daglig basis, men derfor er der stadig ensomhed blandt unge, og der er ingen lokale tilbud, der adresserer den problematik specifikt, hvilket er problematisk idet unge, særligt unge der ikke er socialt ressourcestærke, ikke er specielt mobile. Lokaludvalget vil derfor tilstræbe, at de lokale tilbud til unge, også fokuserer på inddragelse af ensomme unge.

Bydelsidentitet og postnumre

Vanløse er en af de "ydre" bydele i København og blev en del af Københavns Kommune i 1901. Bydelen består af bl.a. den gamle landsby Vanløse og dele af bymarkerne for Brønshøj og Utterslev landsbyer. Bydelen har tre postnumre: 2720 Vanløse, 2700 Brønshøj og 2400 København NV. Vanløse bydel har på nuværende tidspunkt godt 40.600 indbyggere, hvoraf det anslås 3.400 bor i postnummer 2700 og 5.200 bor i postnummer 2400¹. Det svarer til, at omkring 20 % af vanløseborgerne har et andet postnummer end 2720 Vanløse. I forbindelse med at lokaludvalget har etableret et borgerpanel for bydelen, er det blevet langt tydeligere, at vanløseborgere, der ikke bor i postnummer 2720, i høj grad ikke ved, at de bor i Vanløse bydel og heller ikke betragter sig som vanløseborgere, idet de tror, de bor i hhv. Brønshøj eller Bispebjerg/København Nordvest. Dette kan vi konkludere på baggrund af: For det første de omkring 20 e-mails vi har fået fra borgere,

¹ Det bliver et ca. tal for postnummer 2700, da roderne ligger over flere postnumre, men der bor nok omkr. 3.400 vanløseborgere i postnummer 2700. Udregningen er blevet lavet som følgende: De to roder, der dækker over to postnumre, er antallet af borgere blevet divideret med tre. I den ene rode er der medtaget 1/3 af borgerne og i den anden rode 2/3 af borgerne, da det er en ca. vurdering af det geografiske område i forhold til postnumre.

der undrede sig over, at de var inviteret til Vanløses borgerpanel, når de nu var borgere i hhv. Brønshøj og Bispebjerg/Nordvest. For det andet på grund af at svarprocenten fra borgere, der bor i de to områder i bydelen, er meget lav. Der er mere end 3000 tilmeldte til borgerpanelet, men under 5 % af dem har bopæl i enten 2700 eller 2400 (talt marts 2017). Alle borgere over 15 år i Vanløse bydel, der er registreret med en e-boks, er blevet inviteret.

For bydelen og lokaludvalget vil det være en fordel, hvis der fremover kun er ét postnummer for Vanløse. Af begrundelser herfor kan nævnes, at lokaludvalget i sin borgerkontakt har let mulighed for at komme i kontakt med borgerne ad traditionelle kanaler som bydelsavis, annoncering af kampagner m.v., og at der let opstår hindringer når flere postnumre skal inddrages, da postnummer 2700 og 2400 ikke får Vanløses lokalaviser, der kun uddeles til husstande i postnummer 2720. Dette giver derudover også konkrete problemer for lokale handelsdrivendes markedsføring af

produkter og butikker. De fleste erhverv er placeret i 2720, mens en hel del af kundegrundlaget ligger i 2400 (typisk Grøndalsvængeområdet). Andre eksempler på, at der kan være fordele ved en sådan ændring, er ved vurdering af grunde og ejendomme, hvor der vil kunne opnås sammenlignelige forhold inden for bydelen og vurderingskredse.

Politisk er opdelingen i bydele allerede indtruffet, idet valgkredsreformen fra 2007 betyder, at hele bydelen Vanløse er en del af 7. kreds. Lokaludvalget ønsker, at Borgerrepræsentationen skal drøfte og bakke op om ønsket om ét postnummer for hele bydelen, da realiseringen vil kræve, at det er Københavns Kommune der formidler ønsket til Post Danmark/Nord, hvorun-

der postnumre henhører. Postnumre har ikke længere betydning for omdelingen af post, idet uddelingsdistrikterne i dag er større end bydelene. I forbindelse med nye bydele i København er der åbnet for opdeling af postdistrikter, i og med at den nye bydel Nordhavn får sit eget postnummer. Vanløse Lokaludvalg påtænker at sende et brev til PostNord om ønsket, når bydelsplanerne er godkendt i Borgerrepræsentationen.

Det er lokaludvalgets plan at inddrage borgerne i bydelen i spørgsmålet om ét postnummer for Vanløse gennem sit borgerpanel og gennem oplysning til de områder i bydelen med 2700 og 2400 som postnumre.

Foto: Jan Mørch

Unge som aktive medskabere af bydelen

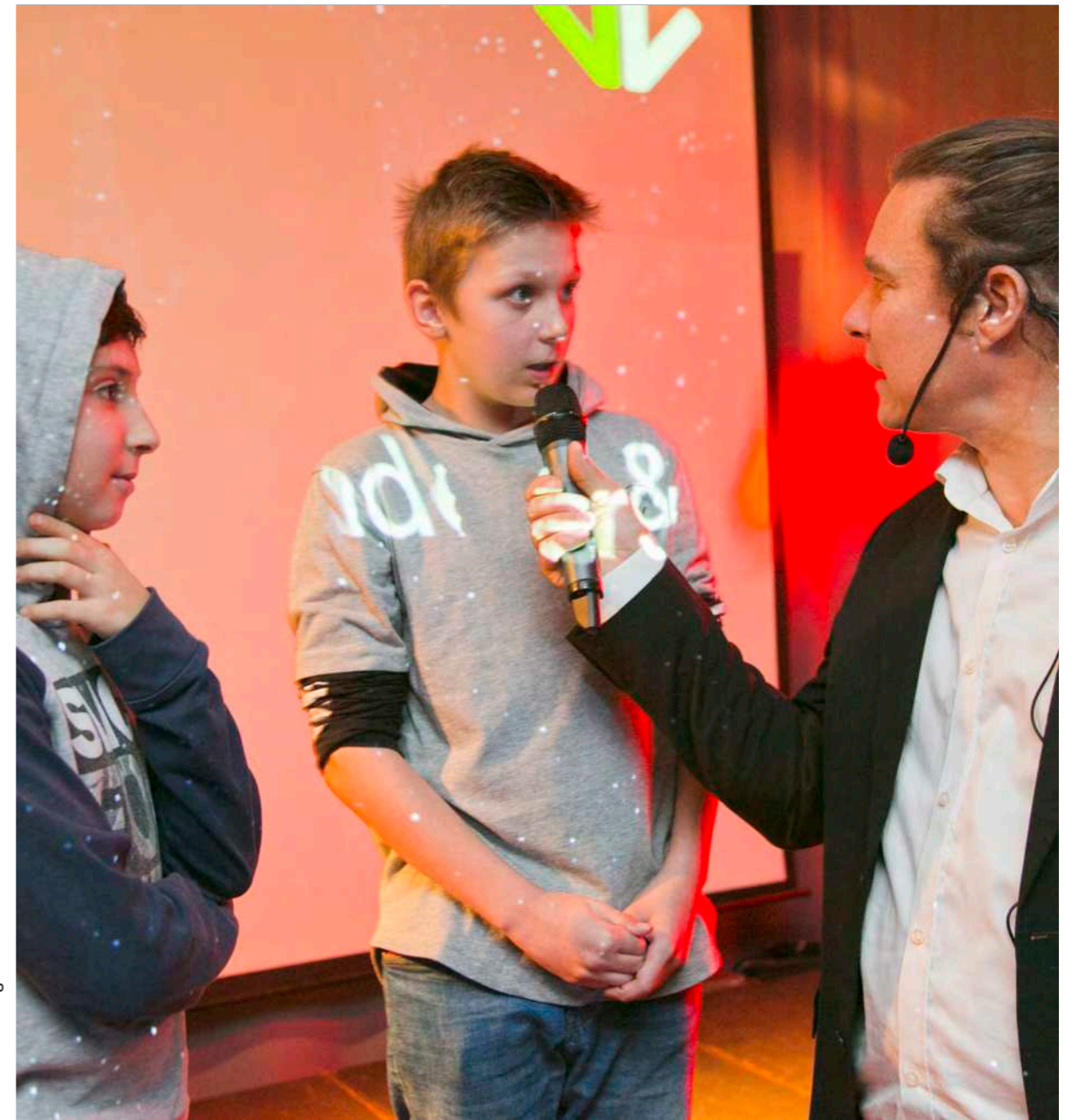
Vanløse Lokaludvalg har et ønske om at inddrage bydelens børn og unge med det formål at skabe en bydel, hvor alle borgere, store som små, har mulighed for at være aktive medborgere og for at være med til at præge den bydel, de bor i. Visionen er på sigt at få etableret et børne- og ungepanel, hvor lokaludvalget blandt andet kan få sparring om, hvordan det er for børn og unge at bo i Vanløse samt at undersøge, hvilke tanker, ønsker og ideer de har til byens udvikling og sammensætning, deres fritidsliv, og hvordan lokaludvalget bedst muligt kan understøtte dem, så Vanløse bliver en bydel som de unge har lyst til at opholde sig i og blive boende i.

TV-SLAM

Med et TV-Slam® kan en ung person frit ytre sin holdning om et bestemt emne via en kreativ 38 sekunders kortfilm. Det er et nyt showformat, et mix af debat, underholdning, comedy, ultrakortfilm, konkurrence og en videreudvikling af "litteraturens kampsport" – Poetry Slam.

Lokaludvalget har tidligere samarbejdet med en del af de fag- og ressourcepersoner, der er på børne- og ungeområdet i Vanløse om bl.a. ungekonferencer og dét at få de unge i tale. Fag- og ressourcepersonerne vil meget gerne fortsætte samarbejdet fremover, og lokaludvalget ser det som et oplagt projekt at samarbejde om blandt andet etableringen af et børne- og ungepanel og om ideer til, hvordan lokaludvalget bedst muligt kan inddrage de unge i deres arbejde. Lokaludvalget vil særligt gerne styrke samarbejdet med fritids- og ungdomsklubberne, så vi kan få fat i de børn og unge der går der, samt personale. Lokaludvalget arbejder allerede med en række projekter, hvor det giver rigtig god mening at inddrage børn og unge på enten den ene eller den anden måde, og lokaludvalget har da også en håndfuld unge mennesker, det kan trække på, når det har brug for en hjælpende hånd til diverse aktiviteter og arrangementer, hvilket spiller meget fint sammen med Københavns Kommunes målsætning om, at børn og unge skal være aktive medborgere, som gennem aktiv deltagelse oplever, at de kan præge deres egen hverdag og yde et bidrag til fællesskabet. Det er nemlig lige præcis den følelse, lokaludvalget oplever, at de unge mennesker har, når det samarbejder med dem. Lokaludvalget har et affaldsprojekt for bydelens skoler og institutioner, som hvert år udvikler sig og bliver større og bedre. Projektet laves i tæt samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen, og projektet øger for hvert år lokaludvalgets netværk på skoler og i institutioner og internt i de forskellige forvaltninger. Også her er der mulighed for at udbygge både netværk og samarbejde med henblik på at inddrage de unge mere og bedre i lokaludvalgets arbejde.

Foto: Finn Nessgaard

Skolerne har netop afsluttet deres skolevalg. Lokaludvalget vil meget gerne i dialog med skolerne om et evt. samarbejde om også at få det lokalpolitiske aspekt med på de lokale skolevalg fremover. I efteråret 2016 forsøgte lokaludvalget sig med et forholdsvis nyt koncept kaldet "TV-Slam – de unges stemme i den offentlige debat". Formålet med projektet var at få målgruppens, i dette tilfælde børn og unge i alderen 12-18 år, syn på og ideer til udviklingen af Vanløse, så vi sammen kan forsøge at skabe en bydel, som er rar at opholde sig i for alle vanløseborgere. Projektet gav lokaludvalget visshed om, at det er noget andet, der skal til, hvis det vil have de unge i tale. Det skal gøres på deres betingelser.

HVOR MANGE DELTOG I AT LAVE FILM

14 - der blev lavet 6 film.

Hvor mange deltog i afstemning af filmene: 65

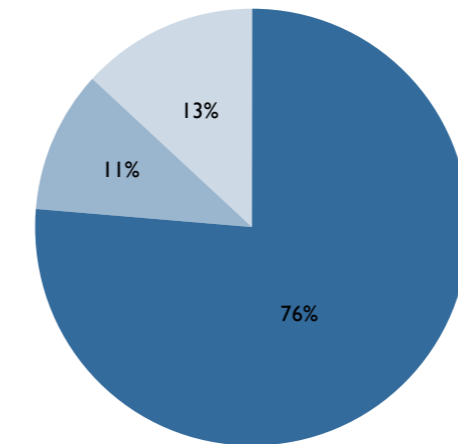
Hvor mange deltog i at svare på spørgsmål: 65

Vanløse Lokaludvalg valgte at benytte TV-Slam-konceptet for at forsøge at tale de unges sprog med brugen af digitale medier og med det formål, at få de unge til at bidrage med input til bydelsplanen. Lokaludvalget indledte et samarbejde med manden bag TV-Slam konceptet, Randolph Carlos Aabye, samt bydelens børne- og ungekonsulent og gadeplansteamet og tog kontakt til alle klubberne i Vanløse. Målgruppen var børn og unge fra 6. klasse og op. Temaet var "Hvad er det bedste ved Vanløse" og ud fra det skulle de tilmeldte producere en 38 sekunders kortfilm om temaet. Det gennemgående tema i videoerne var, at det bedste ved Vanløse var steder, man kunne være sammen med sine venner. Lokaludvalget ønsker at hjælpe de unge med at skabe gode og trygge steder, hvor de kan være sammen. Under projektet deltog de unge også i en live-spørgeundersøgelse på deres mobiltelefon, og blev stillet spørgsmålet "Hvilken af følgende ting vil du gerne have mere af i Vanløse".

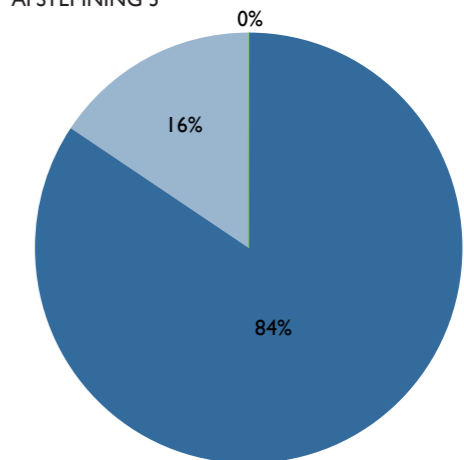
Foto: Finn Nessgaard

AFSTEMNING 1

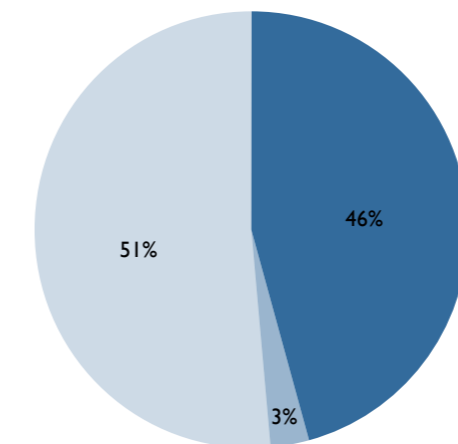
- Mere street sport (basket, parkour, skate, rulleskøjte...)
- Kreative værksteder (cykel, knallert, syning, teater, udstillinger)
- Bedre cykelparkering

AFSTEMNING 3

- Ungdomsscene (musik, dans, teater)
- Kreative værksteder (cykel, knallert, syning, teater, udstillinger)
- Genbrug/Byttemarked

AFSTEMNING 2

- Ungdoms/netcafé
- Genbrug/Byttemarked
- Multihal

Nedenstående figurer illustrerer prioriteterne blandt de unge inden for de nævnte områder og taler deres eget tydelige sprog. Afstemningen viser, at de unge ønsker steder, hvor de kan udfolde sig og være sammen om blandt andet street sport, musik, dans og teater.

Gennemførelsen af projektet med de unge har blandt andet vist lokaludvalget, at et samarbejde med de unge for eksempel gennem et børne- og ungepanel vil kræve en del nytænkning og måske en ændret arbejdsform i relation til de unge. Lokaludvalget ser frem til at tage den udfordring op i de kommende år.

Projekter fra forrige bydelsplan og tidligere borger- inddragelses- projekter

KUNSTGRÆS I VANLØSE IDRÆTSPARK

I lokaludvalgets forrige bydelsplan (2013) er der et projekt omkring etablering af kunstgræs på opvisningsbanen i Vanløse Idrætspark. Lokaludvalget har efterfølgende haft flere interessentmøder i forbindelse med visioner for området, og kunstgræs på opvisningsbanen er stadig et ønske fra bl.a. Vanløse Idrætsforening og Damsø Boldklub, da det ville kunne løse mange kapacitetsproblemer.

DAMHUSENGENS SKOLES FACILITETER FOR FRITIDSLIVET

På interessentmøderne har idrætsforeningerne ligeledes givet udtryk for, at hvis det skolemæssigt giver mening, vil én stor gymnastiksal frem for to små på den nye Damhusengens Skole kunne løse mange af de kapacitetsudfordringer, der er for klubber der an-

vender Vanløsehallerne. Dette vil desuden være i tråd med Københavns Kommunes politik om at opnå flere formål i forbindelse med nybyggeri på skoler.

BELLAHØJMARKEN

Poppeltræerne på Bellahøjmarken er stadig ikke blevet stynet, og dette er derfor stadig et projekt fra lokaludvalgets tidligere bydelsplan (2013), som ønskes gennemført.

Foto: Jan Mørch

Strategiske retningslinjer for brug af puljemidler

Vanløse Lokaludvalg bruger omkring 1/3 af de årlige puljemidler på interne projekter, der handler om alt lige fra musikfestivaler, til borgermøder og træf i naturen. De resterende 2/3 af midlerne kan borgere, foreninger m.v. søge om til projekter der gavner bydelen og/eller dens borgere. Lokaludvalget bruger i forbindelse med sine egne projekter en projektskabelon, der bl.a. forholder sig til formålet med projektet i forhold til formålet med lokaludvalget – at være bindeled mellem Borgerrepræsentationen og borgerne i Vanløse, samt Københavns Kommunes politikker. For eksterne ansøgere lægger lokaludvalget, udover regulativ, kommissorium og kommunal lov, et sæt retningslinjer til grund for fordelingen af midler. Retningslinjerne er senest revideret januar 2017.

Forvaltningernes høringssvar til bydelsplanen

Lokaludvalgenes bydelsplaner har været i forvaltningshøring i kommunens syv forvaltninger. Formålet med bydelsplanerne er, at de både skal være et visionspapir for det enkelte lokaludvalg og en måde at omsætte centralt besluttede politikker og målsætninger fra Københavns Borgerrepræsentation til virkelighed. Samtidig skal bydelsplanerne være en mulighed for Borgerrepræsentationen og kommunens forvaltninger til at få inspiration fra bydelene til overordnede politikker og konkrete løsninger. Forvaltningernes høringssvar skal understøtte dette. Høringssvarene har derfor fokus på at påpege de ideer og tanker, som forvaltningerne finder interessante og evt. oplagte at arbejde videre med, samt på at påpege, hvis bydelsplanerne indeholder forslag, der strider mod kommunens centralt besluttede politikker og målsætninger. Forvaltningerne har ikke kvalificeret økonomi i projektforslag medmindre andet konkret fremgår.

Forvaltningernes høringssvar giver en vurdering af:

- Nye ideer /forslag der i høj grad understøtter vedtagne planer og politikker, som forvaltningen derfor vil arbejde videre med.
- Visioner/ forslag der allerede arbejdes på i forvaltningen, og som naturligt indpasses heri.
- Stillingtagen i øvrigt til forslag og ideer i bydelsplanerne.
- Desuden påpeges hvis ideer/ ønsker er i modstrid med politikker og planer, der er vedtaget i Borgerrepræsentationen.

Flere forvaltninger har en række generelle bemærkninger til bydelsplanerne. De generelle bemærkninger fra forvaltningerne er samlet i et særskilt notat, der vedlægges som bilag til indstillingen til Borgerrepræsentationen den 12. okt. med godkendelse af bydelsplanerne. De konkrete høringssvar fra forvaltningerne til de enkelte bydelsplaner er indarbejdet i nedenstående kapitel.

HØRINGSSVAR FRA ØKONOMIFORVALTNINGEN

Økonomiforvaltningen vil indledningsvist takke for det gode samarbejde med lokaludvalget og dets sekretariat med bydelsplanen. Forvaltningen vurderer overordnet, at bydelsplanen vil give et godt bidrag til udvikling af bydelen med spændende projekter.

I forhold til afsnittet om "Urban multifunktionsplads" bemærker Økonomiforvaltningen, at Københavns Kommune i forlængelse af udlæggelsen af hjørnet på Klitmøllervej/ Thyborøn Allé og den gamle parkeringsplads til O2-ramme i Kommuneplan 2015 planlægger en 10 grupperes daginstitution på arealerne til delvis opfyldelse af behovet for i alt 43 daginstitutioner i Brønshøj/Husum frem mod 2050. Økonomiforvaltningen ser dog ikke umiddelbart hindringer for lokaludvalgets ønske til, at en genbrugsstation kan oprettes midlertidigt, idet en sådan anvendelse ligger inden for kommuneplanens rammer.

I forhold til krydset C. F. Richs Vej, Grøndals Parkvej, Apollovej, Randbølvej og Rebildvej i afsnittet "Trafikale udfordringer" bemærker Økonomiforvaltningen, at de komplikationer, der er i dette lyskryds, især skyldes den megen trafik, der skal igennem krydset, og ikke nødvendigvis skyldes de bustiltag, der er gennemført i lyskrydset. Endvidere er flere af de busruter, der kører på Jydeholmen, omlagt efter ønske fra lokaludvalget.

Lokaludvalget udtrykker, at det er trenden i Vanløse, at der kommer flere biler og færre parkeringspladser. Økonomiforvaltningen bemærker, at en måde at reducere bilantallet på, er at skabe god sammenhæng i den kollektive trafik, eksempelvis ved at få busserne til at betjene de vigtige knudepunkter. Derved kan personer fra naboområder let komme hen til metro- og S-togssystemet. Det kan blandt andet ske ved at styrke Flintholm Station som trafikalt knudepunkt. I de senere år er flere buslinjer dog blevet fjernet fra Flintholm Station, hvilket har reduceret effekten af knudepunktet. Lokaludvalget konstaterer i afsnit om Damhusengen, at ønskerne for engen spiller sammen med kommuneplanstrategien. Forvaltningen mener også, at de spiller sammen med Kommuneplan 2015's bestemmelser for klimasikring.

I afsnittet "Bydelsidentitet og Postnummer" ønsker lokaludvalget, at postnummer 2720 skal gælde for hele bydelen. Idet postnumre er Postvæsenets inddeling af Danmark til dets håndtering af breve med videre, og Postvæsenet ved lov hører under

Staten, kan Økonomiforvaltningen ikke anbefale Borgerrepræsentationen, at kommunen skal blande sig i Postvæsenets afgrænsning af deres postdistrikter. Ved tidligere lejligheder, hvor der har været ønsket om, at kommunen skal gå ind i sådanne ændringer, for eksempel i Ørestad og Sydhavn, har Økonomiforvaltningen svaret i overensstemmelse hermed, hvorved kommunen ikke er gået ind i sagen.

Økonomiforvaltningen bemærker, at bydelsplanen ikke omtaler utryghed ud over trafikale utryghed. Forvaltningen læser det sådan, at utryghed generelt ikke opfattes som en udfordring i området af lokaludvalget. Dette stemmer overens med tryghedsundersøgelsen i 2016, hvor 1 % af beboerne i bydelen generelt var utrygge, mod et Københavnergennemsnit på 6 %. I aften og nattetimerne dog 17 % i bydelen, mod 19 % i Københavns Kommune generelt.

HØRINGSSVAR FRA TEKNIK- OG MILJØFORVALTNINGEN

Grønne områder og byrum

Planen giver megen opmærksomhed og meget detaljerede beskrivelser af projekter i bydelens grønne områder og byrum. Teknik- og Miljøforvaltningen er enig i, at bydelens grønne områder udgør stor herlighedsværdi både for bydelen og for København, og at byrummet omkring bymidten samt Helga Larsens Plads trænger til fornyelse. De mange idéer kan indgå i forvaltningens videre arbejde, idet det skal præciseres, at der ikke er besluttet finansiering til etablering af nye byrum.

Skybrudsprojekter

I bydelsplanen tilkendegives det fra lokal side, at Damhussøens udstrækning forventes stort set fastholdt. Der foreligger forskellige forslag for implementeringen af skybrudsplanen i området omkring Damhussøen. Da der ikke er taget en endelig beslutning om valg af metode, kan det ikke udelukkes, at der etableres en tynd grøn rende langs Roskildevej og Peter Bangs Vej. Det vil i givet fald indebære en lille reduktion af Damhussøens areal på ½-1 % af søens areal til en grøn rende.

Teknik- og Miljøforvaltningen har forståelse for Vanløse Lokaludvalgs ønske om at fremme skybrudsimpliciteringen i bydelen. Idet implementeringen af skybrudsprojekter er fastlagt for den første årrække, vil Teknik- og Miljøforvaltningen overveje at inddrage andre nye skybrudsprojekter i Vanløse i skybrudspakken for 2019, men kan ikke garantere for, at det lykkes.

Vanløse Lokaludvalg beskriver, at der formentlig etableres rørføringer langs Roskildevej og Peter Bangs Vej fra henholdsvis Harrestrup Å og Grøndalsparken til Vigerslevparkens nordlige ende, hvor rørene føres under Roskildevej og ind i Parken. Det skal bemærkes, at der ikke er taget beslutning om, hvilken metode, der skal anvendes til at føre vandet i åen videre mod Kalveboderne.

Indsatsområdet "Helga Larsens Plads" S. 28

Fodgængerfeltet ved Krogebjerg er blevet optimeret i 2016, men fodgængerfelter over 4-sporede veje er ikke optimalt. Forvaltningen arbejder med forskellige mulige løsninger.

Sikre skoleveje, S. 18

Teknik- og Miljøforvaltningen vil fortsat gerne drøfte forholdene omkring sikring af bydelens skoleveje med Lokaludvalget. I foråret 2017 er der gennemført en skoletrafikanalyse, som skal afdække fordelingen mellem fodgængere, cyklister og elever der bliver kørt i skole for alle kommunens skoler.

Damhussøen, S. 32

Krogebjergparken, Damhusengen og Damhussøen er fredet, hvorfor forskellige indgreb, såsom dræning og terrænændringer vil behøve en dispensation fra fredningen eller medtages i en pleje/udviklingsplan for området, for at kunne blive gennemført.

Naturpleje, S. 38

Naturplejen er i fuld overensstemmelse med Bynatur strategien om at øge kvaliteten af byens grønne områder. Fredningstilsynet erkender at der er udfordringer med naturplejen af våde naturområder, som Damhus Engen, da de rette maskiner ikke findes i kommunens maskinpark.

Grøndalsparken, S. 40

Grøndalsparken er fredet, hvilket betyder at initiativerne skal vurderes iht. fredningen.

HØRINGSSVAR FRA KULTUR- OG FRITIDSFORVALTNINGEN

Vanløse Lokaludvalgs idéer og forslag, der relaterer sig til kultur og fritid, er overordnet set i tråd med den gældende Kultur- og Fritidspolitik for Københavns Kommune.

Der arbejdes for at styrke rammerne for kultur og idræt i alle bydele. Lokaludvalgets forslag om omdannelse af Vanløse Torv og Frode Jakobsens Plads til kulturelle mødesteder og en bedre tilgængelighed og mere synlighed af Kulturstationen er i tråd hermed. Vanløse Lokaludvalgs ønsker om at omskabe dele af parkeringspladsen til Vanløse Idrætspark til en multifunktionsplads med en lehal er en spændende mulighed.

I forhandlingerne om Overførselssagen 2016-2017 indgik forslag om omlægning af stadionbanens naturgræs til kunstgræs, opførelse af lysanlæg på stadionbanen samt dræning af græsbaner på Damhusengen.

HØRINGSSVAR FRA BØRNE- OG UNGDOMSFORVALTNINGEN

I forbindelse med bydelsplanen har borgerne i Vanløse givet udtryk for, at der er stor utryghed ved de situationer, der opstår, når travle forældre sætter deres børn af ved de improviserede "kiss-and-ride-områder" ved bydelens skoler.

Børne- og Ungdomsforvaltningen lægger vægt på, at der etableres sikre skoleveje ved byens skoler. Sikre skolevejsprojekter er forankret i Teknik- og Miljøforvaltningen. Det bemærkes i bydelsplanen, at parkeringspladsen ved Klitmøllervej 20, der ligger placeret mellem Vanløse Idrætspark og Institutionen Lønstrupgård, i dag fremstår trist, utryk og uudnyttet. Hertil bemærkes det, at Børne- og Ungdomsforvaltningen på baggrund af Kommuneplanen kan bygge institutioner på området.

Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejder sammen med de øvrige forvaltninger på at finde egnede placeringer og etablere den nødvendige daginstitutionskapacitet i området. Der er allerede igangsat projekter i området omkring Klitmøllervej, hvorfor en anden placering end parkeringspladsen foretrækkes. Grunden kan evt. komme i spil, såfremt der ikke kan findes en mere egnet placering.

I bydelsplanen fremhæves Københavns Kommunes planlægningsarbejde for at opføre 10 domer på 300 m² til bynaturskoler i de forskellige københavnske bydele finansieret af fondsmidler. Dømen, i form af en bynaturskole, er en portal til viden, undervisning og oplevelser og skal fungere som ramme om både naturformidling og sociale arrangementer for bydelens borgere. En af de første domer tænkes at blive placeret ved Voldparkens Energicenter, og ideen er at placere en eller flere domer langs Harrestrup Å.

I forbindelse med denne indsats bemærker Børne- og Ungdomsforvaltningen, at forvaltningen vil arbejde løbende med at leve op til kommunens målsætninger inden for bæredygtighed og bynatur.

Til bydelsplanen har Vanløse Lokaludvalg et ønske om at inddrage bydelens børn og unge med det formål at skabe en bydel, hvor alle borgere, store som små, har mulighed for at være aktive medborgere og for at være med til at præge den bydel, de bor i.

Børne- og Ungdomsforvaltningen støtter op om indsatsen for at få inddraget byens unge, og forvaltningen besluttede i november 2016 at bruge 500.000 kr. årligt på, at Københavns unge kan få deres eget Ungeråd. Ideen bag Ungerådet er at sikre, at politikerne ved, hvad de unge ønsker og tager imod deres råd på områder, som berører de unge. Det første valg af medlemmer til Ungerådet er planlagt til at finde sted i efteråret 2017.

HØRINGSSVAR FRA SUNDHEDS- OG OMSORGSFORVALTNINGEN

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har ingen særlige bemærkninger til Vanløse Bydelsplan.

HØRINGSSVAR FRA SOCIALFORVALTNINGEN

Socialforvaltningen ser positivt på lokaludvalgets fokus på at forebygge ensomhed i alle aldersgrupper. Derudover er der flere gode aktiviteter for unge – også psykisk sårbare unge – som er af lokal og opsøgende karakter. Lokaludvalgets fokus på ensomhed er i fin tråd med Socialforvaltningens prioriteter.

HØRINGSSVAR FRA BESKÆFTIGELSE- OG INTEGRATIONSFORVALTNINGEN

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har ingen særlige bemærkninger til Vanløse Bydelsplan.

KØBENHAVNS KOMMUNE
VANLØSE LOKALUDVALG

2017